

EDINOST

206 Adelaide St. W.
Toronto, Ont.

Entered as second class matter at
the Post Office Dept. Ottawa.

Edinost

CENA NAROČNINI:

Za eno leto \$2.00
Za pol leta 1.25
Za ZDA. 3.00

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

TORONTO, ONTARIO PONEDELJEK 4 OKTOBRA 1943 1943

Cena 5c.

Leto 2 štev. 33

SLOVENSKI DELAVCI POZDRAVILI KONGRES BRITSKIH DELAVCEV

Pred nedavnim se je vršil kongres Britske delavske Zveze, katerega je centralni odbor "Delavskega združenja Slovenije" poslal naslednji pozdrav:

"Kongresu Britske delavske Zveze, opšljamo naše tople in iskrene pozdrave, kakor tudi delavskemu razredu Vel. Britanije v želji, da bo vaše delo podkrepilo hitrejšo pot k popolni zmagi nad Hitlerjevom Nemčijom".

"Od prvega dne okupacije Jugoslavije, delavski razred Slovenije, združil se je pod vodstvom narodne osvobodilne vojne, vedoč, da okupatorji ne prinašajo našemu narodu nič druge kakor uničenje in smrt. Ravno tako združile so se vse slovenske patriotske stranke in grupe pod vodstvom Narodne Osvobodilne Fronte, ne glede na politične nazore ali pa socialni položaj".

"Ogromen uspeh k združenju naroda okrog Osvobodilne Fronte, je bil mogoč vsled dejstva, ker je slovenski delavski razred dil združen v borbenem oživiljanju k združitvi komunistične stranke Slovenije; Social-demokratske stranke, svobodnih in krščanskih strokovnih unijskih pokretov".

"Največji uspeh so pa dosegli slovenski anti-fašisti s organiziranjem Narodne Osvobodilne vojske in Partizanskih oddelkov, kot ne ločen sestav Narodne Osvobodilne in Partizanske armade Jugoslavije".

"Tisoči najboljših sinov delavskega razreda Slovenije, položili so svoja življenja na oltar za svobodo slovenskega naroda; tisoči se se pa junško bore v vrstah Narodne Armade".

"Naše želje so da Britski delav-

POLITIČNA AKCIJA UNIJSKE GA POKRETA

Montreal, Que. — Spojitev unijskega pokreta s političnimi akcijami, je značilen korak k napredku delavskega pokreta v splošnem. V marsikaterih ozirih trpelo je tako unijsko gibanje, kakor tudi delavski pokret, prvič zaradi nesloge in drugič zaradi gotove omejitve na enotnost v političnih zadevah unijskega in delavskega gibanja v slošnem.

Zadnja konvencija delavskega kongresa v Montrealu, katere je med drugim sprejela sklep pripojitve kongresa s CCF stranko; storila je ta značilen korak na podlagi prekušanj unijskega gibanja, katero če je spojeno s političnimi strankami v marsikaterih zadevah k izboljša-postane lahko značilna in odločna podpora v teh zadevah.

ski razred zve vso resnico o naši borbi, ter obenem pa razume nas in naše okoliščine v borbi na življenje in smrt proti močnejšemu in bolj oboroženemu sovražniku že nad tri leta."

"Mi izpolnjujemo svojo dolžnost kot zavezniki v borbi proti fašističnim osvobodilcem. Naša borba je težka in naporna! Porušena mesta, požgane vasi in povrh tega s bodljikavim ograjom ograjeno je okupirano ozemlje na lik konce-tracijskih taborišč. Vsled tega razumeli nas boste, da je nam v Jugoslaviji precej do tega, ali bo zadobljena zmaga danes ali pa jutri. Zato nadejamo se, da bo kongres delavske Zveze storil kar največ mogoče za ustanovitev resnične druge fronte, kakor tudi podprl Narodno Osvobodilno in Partizansko armado. Istočasno pa podkrepil odločnejšo zahtevo da se re-akcionarni grupi izbežancev iz Jugoslavije v Londonu spreči izkoriščati svoboden in demokratičen teritorij Vel. Britanije v svrhu organiziranja borbe proti narodnega osvobodilnega pokreta v Jugoslaviji, ter pomaganiu izdajalcu naroda; sodelovatelju s invazorji, Draži Mihajloviču."

"Veseli nas in radostni smo, ker vašemu kongresu prisostuje sovjetska delegacija. Delavski razred Sovjetske Unije, nam služi za primer, navdušuje nas v borbi proti osvobodilcem, ter hrabri našo nado, da bomo z enotnimi napori demokratični držav dosegli in zadali popolnen poraz sovražnika".

Gornja poslanica je podpisana v imenu centralnega odbora delavskega združenja Slovenije, po Francetu Leskovšču, tajnik komunistične stranke Slovenije, Francu Svetek, predsednik svobodnih strokovnih unij in predstavnik Jugoslovanskih Social-demokratov, ter delegat na Mednarodni konferenci v Washingtonu; Tone Faifar, predstavnik krščanskih Socialistov in tajnik jugoslovanskih krščanskih unijskih sindikatov.

Zatem, kongres je sprejel resolucijo z katero zahteva ustanovitev druge fronte v zapadni Evropi. Resolucija močno poudarja to potrebo za čimprejšno zmago nad Hitlerizmom v Evropi. Ravno tako naglašajo potrebo zedinjenega unijskega pokreta vključujoč z unijskim pokretom Sovjetske Unije, Vel. Britanije in Združenih držav, kakor je to že nekajkrat naslovil apel unijski pokret Velike Britanije, za tesnejše stike in odnose delavcev in držav Zedinjenih Narodov.

BEAVERBROOK V CHURCHILLOVI VLADI

London — Imenovanje Lorda Beaverbrooka v Churchillovo vlado, se smatra v zunajnih krogih odločnejša poteza k tesnejšemu sporazumu med Vel. Britanijo in Sovjetsko Unijo s ozirom na vojne operacije in ustanovitev druge fronte.

Beaverbrook je nešteto krat udaril po angleških liberalcih in konservativcih, ter opozoril na nujnost ustanovitve druge fronte, tako v angleški vladini zbornici, kakor tudi potom svojega časopisa "Daily Express". Njega se smatra kot najbližjega prijatelja Sovjetske Unije, ter odločnega zagovornika za tesnejše prijateljstvo in kooperacijo izmed teh dveh državah.

Kakor je razvidno ni šlo vse v redu v Churchillovi vladi. Obsto-jalo je in tudi obstaja trenje zaradi ustanovitve druge fronte, kakor tudi tesnejšega sporazuma z Sovjetsko Unijo. Posamezni krogi so

nasprotni in tudi ne goje zaupanje Sovjetski Uniji. Zato se bolj oslanjajo na Združene države z namenom izolacije Sovjetske Unije. Celotna konferenca v Quebecu sodeč napram spremembam tako v Angliji kakor tudi Ameriški vladi, se ni obnesla. Preveč očitno izražala je le eno plat želja in sklepov. To pa ni mogla odobravati Sovjetska Unija, kakor tudi ne bo v obdobje. Nedvomno da je to do dela tudi posledica namestitve v vladne oddelke ljudi, ki gledajo razvoj tekoče vojne in povojnih pogodb ter odnošajev iz realističnega stališča, kakor pa socialnega in političnega.

Dokler bodo finančni sebičnici imeli odločilno besedo pri vladi, ni mogoče pričakovati odločnih akcij v tekoči vojni za zmago nad osiščem, kakor tudi ne garancijo za dejansko demokracijo v narodnih in socialnih ozirih.

Pregled bojovnih crt proti fasizmu

RDEČA ARMADA SE Približuje starim mejam ob južni in centralni bojni črti. Na tisoče nacistov potonilo v Dnjeper reki.

Razni "vojni strategji" dozdevali so da bo druga stran nad tisoč petsto stopal široka reka Dnjeper, postavila Rdečo Armado v sedajni ofenzivi, dokler se bodo razbite nacistične sile pregrupirale za nadaljevanje odpora in celo protinapada. Sklepati pa je iz razvoja ofenzive Rdeče Armade, da so se celo "vojni strategji" vred z nacističnimi načrti uračunali nešteto krat, kakor tudi sedaj.

Izgubljen je vsak up, da bi se Rdeča Armada zaustavila ob reki Dnjeper, katero je izmed Dnjepetrovsk in Kijeva najbrž, že prekoračila na drugo stran. Kijev, prestolnica Ukrajine, je pred neposrednim padcem, kakor tudi Varša in Gomel, važna železniška križišča na severozapadni strani, oziroma poslednji spoj železnice iz Baltičkih republik in Poljske. Na tem kraju bojne črte, Rdeča Armada je okrog 80 milj oddaljena od stare meje Sovjetske Unije iz leta 1939.

Napram poročilu pri odstopanju čez reko Dnjeper, tisoči in tisoči nacistov so našli prostor v močnih

valovih te reke. Z tem je zapečatena njihova sramotna usoda, kakor tudi drugih milijonov na sovjetski zemlji. Nikdar več ne bodo nadlegovali svet in mu prizadejali nečloveške zločine in nasilje. Poleg tega zapustili so zaseboj na kupe raznega orožja in streliva. To pa potrjuje očito dejstvo, da je odstopanje nacistov ne po načrtu nemških strategov ali pa onih ki pravijo, da so večje sile prevržene iz bojne vzhodne bojne črte na Balkan in Italijo, ampak pred močnimi in bliskovitimi udarci Rdeče Armade. Zato narašča trenje in strah v salitnih in kapitalističnih taborih pred njenim prodiranjem in približevanjem ob Baltičkih republikah Poljski, Rumuniji in z tem celo Balkanu.

Vznenmirjeni so tudi ljubljenci apizerjev z drugo fronto v zapadni Evropi. Zna se dogoditi, da bo Rdeča Armada resno na evropskih tleh oziroma v Berlinu prej kakor pa zavezniška armada. In to jim dela zdaj preglavice. Zato, ker je bila njihova želja zavlačiti opera-

cije in na ta način seveda diktirati v splošnih zadevah vojnega in povojnega vprašanja. Ofenziva Rdeče Armade, je prekrizala te račune in z tem tudi postavlja apizerske odlaševalce na očiten vidik pred svetom v splošnem, da jih ob pravem času spozna in se pripravi k močni obrambi "Atlanskega Povelja" "Koaličijskega programa" izmed Vel. Britanije, Združenih držav in Sovjetske Unije.

V zadnjih desetih dnevih Rdeča Armada, je osvobodila na tisoče naselj, mest in vasi na vzdolž bojne črte od Kavkaza, Azovskega Morja, Dnjeper reke proti severozapadu ob Kijevu, Varshi in Gomel. Na več krajih nacistični oddelki niso imeli časa pobrati svoje orožje. Kakor zajci so se podali v beg bajeslovni "nepremagljivci nadnaravne arijske rase". Ostali svet ne bo nikdar pozabil da ti priznanje tako Rdeči Armadi, kakor tudi prvi socialistični državi v svetu, ki je rešila svet pred fašistično tiranijo in suženjstvom!

ODLOČNA BORBA PARTIZANSKE VOJSKE V JUGOSLAVIJI

Iz zavezniških virov poročila sem od 23. septembra, opisujejo krvave borbe v Jguoslaviji, posebno slovenskem in hrvaškem Primorju. Posebno v Sloveniji so v teku krvave bitke od slovenske Bistrice proti Idriji, Gorici, Trstu in severni Italiji, oziroma starih meja Slovenije.

V Trstu, prestolici slovenskega Primorja, civilno prebivalstvo pridružilo se je partizanski vojski. Navdušeno z njeno junško odločnostjo za narodno osvobodjenje, narod se je po ulicah vrgel proti tlačiteljem in nacističnim posadkam, ki so nadomestile italijanske oddelke na važnih položajih, kateri so se pridružili na več krajih partizanski vojski in organizirali svoje posebne oddelke pod imenom "Garibaldi" garnizije v borbi proti nacistom.

Po osvobojevanju Metlike, Črnomlja, Kočevja, Ribnice, Grosuplje in Novega Mesta, Nemci so se z vso razjarjenostjo vrgli z topniš-

tvom in letali na Novo Mesto, ter ga popolnoma razrušili. Kakšna sreča je poslužila nacistične pri tem napadu proti Novega Mesta, vest zaenkrat neomenja. Znano je, da so partizani takoj po zavzetju Grosuplje presekali železniško progo in z tem pretrgali nadaljni spoj in dobavam pomoči nacističnim oddelkom na Dolenjskem. Iz tega sklepati je, da so ti oddelki zasačeni z ene in druge strani med partizansko vojsko, po vzorcu Rdeče armade na vzhodni bojni črti.

Od slovenske Bistrice proti Idriji in severni Italiji, nadaljuje se odločna borba. Vred s partizanskimi oddelki se bori pred nedavnim organizirano "Garibaldi" garnizija proti nacistom, kateri priznavajo da se ne gre več v borbi le z partizanskimi skupinami, ampak regularno in organizirano armado.

Medtem značilno je to, da so bajeslovna poročila o nekem Mihajloviču zaenkrat utihnili. Zavezniška poročila posnemajo vesti po

radio postaji "Slobodna Jugoslavija", ter tudi izjave vrhovnega poveljnika Narodne Osvobodilne in Partizanske armade Tito (Josip Broz). Poleg tega kar je važno in neposredno vezano z borbo proti fašističnim okupatorjem, domačih kvizlingov in izdajalcev je, ne le odstraniti iz položaja Mihajloviča in njegovo predstavništvo za interese narodnega osvobojevanja, ampak neposredno dobava orožja Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi. Če je kdaj obstojala boljše prilika zato, obstoja danes, ko je število pristanišč na jadranskem morju v njenih rokah. To je potrebno predno nacistične sile vržejo rezervno moč na ta kraj bojne črte z namenom obvarovati obrežje med Italijo in Jugoslavijo, in proti spoja Narodne in Partizanske vojske s zavezniško armado v severni Italiji.

Narodna Osvobodilna in Partizanska armada z tem demonstrira pred celim svetom svojo priprav-

ZAVEZNIŠKA INVAZIJA V ITALIJI

PRODIRA V NOTRAJNOST ITALIJE OB NAPOLJU IN JE ZAVZELA VEČ VAŽNIH POLOŽAJEV

V zadnjih nekoliko dni zavezniška armada izboljšala je svoje položaje in prodira polagoma z ene in druge strani škornjatega obrežja južne Italije. Približuje se Napolju, zavzela je Foggio in še nekoliko drugih mest. Toda ako so nekatera poročila resnična ki pravijo, da nacistične sile odstopajo in na več krajih ni bilo spopada, tedaj je napredovanje zavezniške armade v Italiji, prepočasno in nedolčno.

Do tega zaključka pridemo na podlagi izjave ameriškega Major-General Strong, ki pravi: "Da je Nemčija danes močnejša kakor je bila 1939 leta." Če je še kje bolj kakšna smešna izjava, tedaj je res njegova, toda ne brez preračunane smisla. V glavnem opravičiti počasno akcijo v Italiji; odlašanje za drugo fronto v zapadni Evropi; naposled pa podceniti pogin nacističnih sil na vzhodni bojni črti. Kajti cel svet ve, da je Rdeča Armada zlomila hrbenico osišču na vzhodni bojni črti, ter da je nacistična moč ne le preresetana, ampak v svojem očitnem pešanju.

To pa kakor razvidno ne ovira ljubljence apizerske zamisli v bajeslovni napovedi o moči nacističnih sil in jo člujb očitnim dejvigom proti-sovjetske gonje z strastvom pe šanja oveličevati pred javnostjo, da opravičijo svoje odlašanje na nujne akcije. Iz tega bomo do cela spoznali, zakaj ni ustanovljena druga fronta. Zdi se, da se gre takim več do tega, kdo bo diktiral v raznih povojnih vprašanjih zaslužene Evrope, kakor pa ustanovitve drugo fronto, vničiti nacistične sile in osvoboditi zaslužene narode. Zato naglašajo nacistično moč, kako bi nadaljevali vojno ne le v naslednjem letu, ampak tudi v letu 1945.

Če primerjamo zavezniške operacije v Italiji s partizansko armado v Jguoslaviji, vidimo tudi pri tem ogromno razliko. Dokler partizanski oddelki v ofenzivi proti nacističnim sil vodio odločno borbo in osvobojujejo mesto za mestnost, sposobnost in zaupanje v borbi proti osišču. Pomagati jo v tem oziru, pomeni pomagati splošnim stvarim anti-fašističnega zavezništva; narodnega osvobojevanja, demokracije in narodne enkopravnosti.

Kako majhen je Slovenski Narod! Toda kako slikovit primer moči nudi, če je zedinjen in složen. Slovenski partizani so živa priča temu!

ANDREJ VISHINSKI IME NOVAN V KOMISIJO

Moskva — Sovjetska vlada je imenovala Andreja Vishinskega v komisijo zaveznikov glede nadaljnjih razvojov vojne in nastalih razmer, ter pregovorov.

Vishinski, kateri je postal svetovno znan iz znanega moskovskega procesa protiv "petokoloncem", je vršil službo v komiserijatu za zunanje zadeve Sovjetske Unije. ni poljske panščine pred nekaj leti. Medtem spominjamo se njegove ostre obtožnice proti novim podvigom proti-sovjetske gonje z strastile in osvoboditi zaslužene nacisti. Ta je zanišala usta reakciji in dokazala zunajnemu svetu zločinsko potezo v odvratni gonji proti Sovjetski Uniji.

Imenovanje Vishinskega na ta položaj, je značilen pomena za nadaljne dogodke in razmere v sedajni vojni. Gotovo je, da Vishinski ne bo zanemaril svoje dolžnosti udariti proti neurednosti in raznih vprašanjih. To bo pa največja opora posebno za balkanske narode in v splošnem povojnih vprašanj.

tom; pristanišča za pristaniščem; ogromna sila zavezniške armade v Italiji so razmerno po orožju in zalogami, je daleč odzadaj s napredovanjem. Vsekakor upati je na večjo odločnost v bodoče.

Ob jadranskem morju na jugo slovenskih tleh, se vodi krvava bitka zlasti za pristanišče Split. Nekatere nepotrjene vesti pravijo, da spet zavzeto po Nemcih Toda vrhovna komanda Narodne Osvobodilne in Partizanske armade, tega ni potrdila.

V zadnjih dneh osvobojevanja je Tržič in se nekoliko drugih vasi na tem kraju bojne črte, kjer so večinom slovenski partizanski oddelki, združeni z italijanskimi anti-fašističnimi četami.

Interesantno pa je poročilo, da se kralj Peter nahaja nekje v Ca-iro, kjer čaka na zavezniško invazijo Jugoslavije in v njenem za-ledju prikoraka na jugoslovansko ozemlje. Ta vest vsekakor ni v načelih "Atlanskega Povelja" tudi ne po želji ogromne večine jugoslovanskih ljudstev.

Kar je glavno v tem času je da se založi Narodno Osvobodilno in Partizansko armado kar največ mogoče s orožjem, hrano in obleko in veže skupno osvobodilno borbo v načelih narodnega osvobojevanja, nikakor pa postavljati nekaj izven tega, kar bi imelo škodovati narodni slogi. Ne omre biti izgovora več za pomoč Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi. Ta pomoč je potrebna in tudi je v interesih splošnih stvari anti-fašističnega zavezništva.

POZDRAV NARODNI OSVOBODILNI IN PARTIZANSKI ARMADI

Vrhovnemu poveljniku TITO in narodnemu voditelju RIBARJU Dragi bojovníki, bratje in sestre! Prva konvencija Zveze Kanadskih

Slovencev smatra za najčastnejšo nalogo poslati vam borbene in rodoljubne pozdrave, obljubljam odločno delovati vprid borbi proti fašizmu in fašističnim okupatorjem, do popolne zmage in narodnega osvobojevanja.

Naj živi neustrašena Narodna Osvobodilna in Partizanska armada in njeno vodstvo! Naj živi bratska sloga Slovencev, Hrvatov in Srbov, za svobodno, demokratično in enakopravno Jugoslavijo! Smrt fašizmu! Dol s narodnimi izdajalci! Svoboda narodu!

J. Miketič, predsednik
Ludvik Troha, tajnik.

NARODNI SVET V SLOVENIJI

Radio postaja "Slobodna Jugoslavija" z dne 27. septembra podaja naslednje poročilo:

V Sloveniji izvoljen je Narodni Svet, katerega je predsednik, Dr. Jože Vilfan, ml., podpredsednik Franc Bevk in tajnik Dr. Alojz Bebler.

Slovenska Narodna Osvobodilna Fronta, postavila je odločno zahtevo Zedinjene Slovenije, vključno slovensko primorje, italijanskim manjšinam pa daje ravnopravnost. Ferdinando Berega, izvoljen je kot predsednik italijanske antifašistične manjšine v mestu Trstu (Mol-falone).

S posebnim navdušenjem narod je pozdravil osvoboditelje in tudi nove demokratične ukrepe v osvobojevanem ozemlju. Vsa osvobojevanja mesta in vasi, okrašena so s zastavami in mnogimi nadpisi v znak svobode, demokracije in ravnopravnosti.

VOJAKI ARDEČE ARMADE NA FRONTI OB OBISKU FILMSKE IGRALKE ZOYA KOMAROVA

"EDINOST"

Published twice monthly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing Proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja trikrat mesečno v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Resna situacija in resne naloge

Zadnjič smo na tem mestu raspravljali važnost narodne enotnosti, kot predpogoj k zmagi nad fašizmom, kakor tudi poveljnih vprašanj. Ne manj važno je ob temu času dotakniti se resne situacije in tudi resnih nalog, katere se vrste s razvojem tekoče vojne.

Kdo bi bil toliko pozabljen in bi se ne spomnil značilnih govorov premijerja Vel. Britanije, predsednika Roosevelta takoj v pričetku tekoče vojne proti Hitlerjevi Nemčiji. Takih govorov zaprav se ni manjkalo! V njih izražalo se je tako nujnost na zedinjeno borbo in mobilizacijo vseh potrebnih sredstev za zmago nad osiščem, kakor tudi vzbujalo narod k spoznanju tekoče vojne, kot vojne po svojem obliki in obsegu drugačne od vseh prejšnjih.

V bistvu nekajkrat ponavljano je, da je to vojna proti povrnitvi predvojnemu dobi; proti pomankanju; zastopavljanju in izkoriščanju. Do cela da je to vojna po kateri naj bi vladalo "štiri svobode". Atlantsko povelje in nadaljni sporazum Zedinjenih Narodov; za narodni obstoj; progres, svobodo in napredek.

Verjetno da je vse to kar želi ogromna večina ljudstva in za kar polaga neizmerne žrtve in dajatev. Na podlagi tega temeljni so slikoviti govori; obljube; deklaracije; izjave konferenc in napovedi za splošne in entone akcije v prid zmagi in v prid osvobojevanju zaslužene Evrope.

Takoj po azvezniki konferenci v Casablanca, napovedano je francoskemu narodu: "Ura rešitve je na pragu"! Neprenaglite se z akcijami! Malo strpljenja — Francija bo vstala! Približno nekaj takega naslovljeno je tudi narodom v Jugoslaviji, kakor drugod po Evropi. Toda od tega časa pretekli so ne le tedni, ampak celo leta, katerih ne bo zgodovini nikdar prezrla, a da bi se ne spomnila in prelitala njihov razvoj in si na ta način zagotovila pravo smer.

Zatem nasledile so še druge konference zavezniskih voditeljev. Kakor v Casablanca, tako tudi v Washingtonu in Quebecu, ponovljene so značilne izjave; ponovljena je pripravnost in spet naglasen trenotek pred velikimi dogodki v ospredju. Vidni naslovi po časopisju vzbujali so narod, kateri nestrpljivo čaka na izpolnitev obljub. Kadar pa zračunamo vse izjave; obljube; deklaracije in napovedi v zadnji dve leti, rezultat vsega je ne le nujen za razmišljanje, ampak nekam kritičen; neodločen; počasen in celo sumnjiv.

Na prvem mestu vprašanje je vzrok za odlašanje druge fronte, kar ne gre v sklad danim obljubam, kakor tudi napovedim. Nezdružljivi pojavi izvirajo na površje s ozirom na ustanovitev druge fronte v zapadni Evropi, kakor tudi s ozirom na evropske zadeve in razmere v tekočem času.

Odlašanje za ustanovitev druge fronte, ni mogoče opravičiti razen tega, da so gotove stvari oziroma zadeve do cela prešle v politične motive, mesto nujnih akcij. Govori se o deležih in prednosti na vpostavljanje oblasti po zmagi, mesto očitnih nalog ki so bile izražene v posameznih izjavah in govorih.

Cel svet se je okrepčal s idejo borbe proti fašizmu, da bo po zmagi nad njim nastala nova doba — nova preurejenost v narodnih in mednarodnih zadevah. Ta ideja je vsaj v Evropi zadobila svoj večji pomen in gotovo, da jo ljudstvo ne bo zavrglo! Toda vidni znaki so, ki opozarjajo na povrnitev starih pregreh podžiganih z strani ozskih in sebičnih kapitalističnih krogov, ki se ne morejo sprijazniti z načelom narodnih pravic, demokratičnih svobodščin; narodne enakopravnosti in kjer bo tudi "majhen" človek užival plod svojega dela. To je menda glavna ovira proti odločnim akcijam v marsikaterem oziru, kakor je tudi za ustanovitev druge fronte v Evropi.

Nekateri krogi celo napovedujejo iz odvratne mržnje proti Sovjetski Uniji, češ da druga fronta ni v interesu zavezniskih držav, ker po zmagi nad fašizmom, bo potrebno obračunati z Sovjetsko Unijo. Izključeno ni, da je taka zamisel pri gotovih krogih, morda tudi na odgovornih položajih. Ako pa pri tem le trenutno vržemo pregled v Italijo, kjer so nastali pregovori z osovražnim Bodoglijem mesto italijanskim narodom; zatem tudi še vedno na položaju vojnega ministra Mihajlovič, za katerega je dokazano izdajstvo narodnih interesov, tedaj so s ozirom na vse to pred demokratičnim in svobodoljubnim svetom, res, resne naloge in resna situacija.

Nastal je čas, kjer je potrebno trezne razsodnosti in tudi odločnega delovanja za one stvari, za katere se polaga ogromne žrtve. Za stvari bodočnosti — za stvari pravic in svobode!

Posebno izseljenje iz Jugoslavije poleg vsega drugega interesirajo stvari v razmerah in preureditvi Jugoslavije. Cel svet je obrnil svojo pozornost na drznost Partizanske armade, katere kljub svoji neoboroženosti in proti premoči sovražnika sorazmerno uspeh na drugi bojni črti, prednjači v junaštvu in odločnosti. Toda paradiranje z Mihajlovičem ni prenehalo. Nadaljuje se kljub dokazom in obtožbam za njegovo izdajalsko vlogo! Na položaju vojnega ministra ne more biti človek, katerega mrzi in prezira narod! Odstraniti takega človeka pomeni ne le pospešiti narodni odpor, ampak istočasno podkrepiti splošne obveznosti "Atlantskega Povelja", ter interese Zedinjenih Narodov tako v borbi proti fašizmu, kakor tudi v poveljnih vprašanjih.

Za nas je važna in priznanja vredna Narodna Osvobodilna in Partizanska armada, kakor tudi njeno vodstvo v vojaških in civilnih zadevah. Njej moramo polagati največje zaupanje in tudi zahtevati za njeno priznanje pri zaveznikih. To je kar zahteva naš narod v stari domovini, kateri je zadnji dve leti pričal do cela resničnosti osvobodilne borbe in njenim voditeljem. On ne daje nobeni prednosti Mihajloviču, ampak ga obtožuje in krivi za protinarodno in izdajalsko vlogo.

Na drugem mestu priobčena je resolucija od treh bratskih Zvez. Njena vsebina govori jasno in odločno. Ne potrebuje kakršnega koli komentarja, ampak odobravanje od vseh ljubiteljev svobodne, demokratične in federativne Jugoslavije. Zedinjen glas protesta jugoslovanskih izseljencev je potreben, proti nadaljevanju vloge Mihajloviča! To zahtevajo narodni interesi — to zahtevajo interesi protifašistične koalicije Zedinjenih Narodov.

S ozirom na uredništvo Edinosti, se priključuje narodnim protestom v stari domovini in tudi izseljeništvu!

BODOČNOST NA OBZORJU

Piše L. ADAMIČ.

Dne 6 sept. sem poslal mr. Etbnu Kristanu, predsedniku SANS-a sledeče pismo:

Dragi gosp. Kristan: — To pismo Vam pišem, kot predsednik Zdrženega odbora južno slovanskih Amerikancev, pri kateremu ste tudi Vi eden od predsednikov. Želel bi, da to pismo prečitate, ali ga dovolite čitati, v angleščini ali pa v slovenskem prevodu, ko bodele govorili koncem tega tedna v Shebovganu in Milwaukeeju.

Pošiljam Vam, mr. Kristan, najtoplejšee pozdrave. Obenem naj Vam izrazim, da si štejem v čast biti z Vami v SANS-u in Zdrženem odboru. Naj Vam bo še dolgo ohranjen Vaše zdravje, da bodele mogli vzdržati pod težkim bremenom dolžnosti, ki Vam jih nalaga predsedništvo SANS-a. Mi Vas potrebujemo; treba nam je Vašega znanja in vaše preizkušnosti. Vaše vnetosti za pravico in demokracijo.

Postojankam SANS-a v Shebovganu in Milwaukeeju, katerim bodele govorili v soboto in nedeljo, izročam najlepše pozdrave in ravnotako vsemu zbranemu občinstvu. Prosim pozdravite našo dobro prijateljico mrs. Prislard. Ob tej priliki naj tudi izrazim svoje zadovoljstvo, ker je SANS imenoval mrs. Prislard in Rev. Aleksandra Urankarja, kot člana Zdrženega odbora južnoslovanskih Amerikancev. Nadejam se, da se z njima osebnostno sestane, ko bomo imeli prihodnjo sejo.

Žal mi je, da radi nujnih poslov v New Yorku in Washingtonu ne morem biti z Vami. Je namreč več stvari, ki so velike važnosti z ozirom na bodočnost Amerike in naše stare domovine, Slovenije, o katerih bi hotel govoriti slednjemu amerišskemu Slovencu podrobno in odkrito. Žal pa, da kaj takega najbrž ne bo še tako hitro mogoče.

Toda, ko pridete v New York prihodnji teden, Vam hočem, mr. Kristan dati polno poročilo o mojem delu odkar smo bili skupaj v Clevelandu pred enim mesecem.

V tem pismu bom samo ob kratkem omenil nekatere stvari, ki bodo po mojem mnenju interesirale člane SANS-a, ne le v Shebovganu in Milwaukeeju, pač pa po Združenih državah.

1) Tekom zadnjih štirih tednov sem bil trikrat v Washingtonu — dvakrat na željo vladinih uradnikov. Ta teden grem spet tja. Govoril sem v Washingtonu z odgovornimi činitelji, ki imajo opravka z balkanskimi problemi. Kot Vam je znano, mr. Kristan, iz mojih prejšnjih poročil, sem že del časa kooperiral z uradom za vojni relief in obnovo, (Office of Postwar Relief and Rehabilitation Operations), ki je del Državnega departmenta. Pred kratkim sem prejel od tega urada pismo, v katerem pravi član Lehmanovega štaba naslednje: "Meni sem, da Vas bo zanimalo vedeti, da se naši načrti glede Jugoslavije dovoljno razvijajo v dobro obliko. Ljudje, ki ste nam jih priporočili, so nam bili v veliko pomoč pri tem, ker so nam nudili obilo primernih in potrebnih informacij. Ponovna Vam hvala za Vašo dobrohotno ko-operacijo."

2) Več zadev seveda ne morem omeniti v pismu, ki bo čitano v javnosti. Toda lahko rečem to — da je precej naziranja Zdrženega odbora vključenega v ameriških načrtih, od katerih jih je nekaj že v teku izvajanja. To lahko rečem ker "New York Times" v svoji današnji izdaji (6 sept.) poroča na prvi strani, "da so štabni častniki Zdrženega odbora poveljstva za Srednji Vzhod, ki so završili poslanstvo, katero je bilo tako drzno kakor predinvarizacijska misija gen. poročnika Marka W. Clarka v francosko Severno Afriko, konferirali z gerilskimi voditelji v Grčiji in Jugoslaviji". Pridodam lahko, da so ti drzni zavezniki častniki obiskali vse važne voditelje Partizanov in druge ljudske poveljnike gerilskih čet.

3) S pomočjo londonskih prijateljev Zdrženega odbora, sem tekom zadnjih tednov dognal, da niso bile resnične vesti, ki so bile

objavljene začetkom avgusta letos in ki so trdile, da so Mihajlovičeve čete vdrle v po Italiji zasedeno ozemlje pri Vidmu in okolici Trsta. Dognal sem, da so invazijo tamkajšnji partizanski in drugi ljudski gerilci. Naj še pripomnim, da prinašata današnji "New York Times" in "New York Herald Tribune" poročilo, povzeto po (angleškem) radiu od 5 sept., katero pravi, "da so jugoslovanski Partizani zavzeli pristanišče in mesto Sušak ob hrvatski obali".

4) V stiku sem z uradniki Ameriškega rdečega križa in International Y. M. C. A. organizacije, s katerimi upam doseči primerne stopke, ki bodo v korist slovenskim fantom, ki se nahajajo tukaj, kot italijanski vojni ujetniki. O tem Vam bom poročal več, kadar pridete v New York ali pa pozneje.

5) Zdrženi odbor razpošilja ta teden prvo izdajo svojega "Bulletin". Za vaš shod v Shebovganu in Milwaukeeju pošiljam večje število izvodov, katere želimo, da se razdeli med občinstvo. Obenem je naša želja, da ljudem ob tej priliki nekoliko razložite pomen organizacije Zdrženega odbora.

6) Opozorjen sem bil na napade nekaterih piscev v "Ameriški Domovini", kateri so namenjeni na vodstvo SANS-a, vključevši Vas, mr. Kristan, ter na Zdrženi odbor in name, kot predsednika tega odbora in proti Rusiji. Za moj del ne bom odgovarjal na te napade v koliko se tičejo moje osebe; vsaj ne zaenkrat. Pisci so slučajno duhovniki in moj respekt do duhovnikov je tako velik, da že po naturi nisem nagnjen k temu, da bi se spuščal z njimi v besedne bitke. Poleg tega so mnogi n jih argumenti proti Zdrženemu odboru tako prozorni, da jih ni vredno omenjati.

Njihovi napadi na Rusijo so pa seveda nekaj drugega. Ta stvar je del široke zarote reakcionarnih sil, katerih operacije so razporedene po vsem svetu in so nevarne bodočim svetovnim razvojem, ki so zaželjeni iz vidika vsakdanjega človeka. Ta zarota je usmerjena proti ameriškim zaveznikom — proti zaveznikom, katere sedaj doprinaša več

kot katerakoli druga sila k uničenju hitlerizma in fašizma.

Prepričan sem, da so napadi na Sovjetsko Unijo od strani katoliških duhovnov velika in resna politična napaka, tako z vidika Združenih narodov, kakor z ozirom na bodočnost Slovenije, Jugoslavije in Balkana sploh. Nebenga dvoma ni, da bo Rusija odločujoča sila v Vzhodni in Centralni Evropi po vojni. To ni zgolj moja želja in prepričanje. Takega mnenja so celo tako previdni in konservativni poznavalci mednarodnih zadev, kot je Walter Lippmann (glej stran 143-150 v njegovi zadnji knjigi "U. S. Foreign Policy"). Še važnejše je, da je to zadeva zgodovinskega pritiska sil, katerim se podajata tudi že predsednik Roosevelt in premier Churchill, kakor to pričajo častniška poročila o njunih tekočih razgovorih v Beli hiši. In jaz sem uverjen, da bo na škodo katoliški cerkvi v Sloveniji in drugod po Vzhodni Evropi, če bodo slovenski katoliški duhovniki vztrajno sledili smernicam takih politikov, kot je Franc Snoj, ter nadaljevali s svojim blatenjem Rusije. Zapišite si je treba, da Rusija vrne milo za drago, kadar je napadena — in izkazalo se je, da ona navadno uniči svoje sovražnike.

Vem sicer, da moj nasvet ne bo upoštevan, vendar temu pa svetujem duhovnikom pisem okrog "meriške Domovine", da namesto napadanja Rusije skušajo najti najboljše način približanja z ozirom na njih bodoče odnose s Sovjetsko Rusijo. Prepričan sem, da Stalin ne mara borbe s cerkvijo na podlagi religije. V Rusiji je cerkev zopet vzpostavljena. Toda sovjetskim voditeljem bo vsiljena to zadevna mržnja s pisanjem kakršno prinaša "Ameriška Domovina" — ne radi tega, ker to pisanje izhaja v tem listu, ampak radi tega, ker je ta list del tiste široke zarote proti zmagovitemu ruskem ljudstvu, katerega neomajni odpor v tej vojni, je služil v spodbudo odporu proti osišču v Jugoslaviji, na kar bi morali biti slovenski Amerikanci ponosni. — Vaš udani,

Louis Adamič.

Položaj v Jugoslaviji po kapitulaciji Italije

Piše: Svetozar Milošević.

"Kapitulacija Italije je prinesla za jugoslovanske narode v osvobodilni borbi, nove težkoče in resne spremembe. Nemci, hiteč popraviti položaj s ojačenimi oddelki pritiskali so na osvobodeno po partizanskih ozemljih v Liki in na Primorskem z namenom zasedi obrežje in zadržati ta položaj pod vsako ceno.

Takoj so poslali nadomestitev svojih oddelkov na važne kraje, katere so držali Italijani iz bojazni pred posledicami. Ker po večini italijanski vojniki in častniki odpravljali so kapitulacijo Italije, kar pa ni šlo v račun nemškemu okupatorju. Zato so okupirali z vso užrbanostjo Gračac in Senj, kar naj bi zadostilo varnosti pred Narodno Osvobodilno in Partizansko armado. Toda to se pa ni obneslo.

V tem jih je prehitelo vodstvo Narodne Osvobodilne in Partizanske armade, katero je takoj izkoristilo povoljno situacijo zlasti s onimi italijanskimi oddelki, ki so kazali svojo pripravnost pridružiti se partizanom ali pa odložiti svoje orožje.

Italijanski oddelki v Senju, takoj ko so zvedeli za kapitulacijo; prenehala je borba in nastalo prijazno ponašanje napram partizanom. Slišati je bilo patriotske pesmi italijanskih delavcev, na kar je nastopilo zbližanje prejšnjih sovražnikov, kateri so pokazali svojo pripravnost boriti se rama ob rami s partizani proti Nemcem.

Tako je situacija z kapitulacijo bliskovito spremenila položaj v splošnem in le bistrostnost vodstva partizanske armade, je moglo izkoristiti jo v prid narodnega osvobodjenja, predno so prišla pojačanja Nemcev in vtsašev. Na več krajih nastali so nemudoma pregovori o popolni kapitulaciji italijanskih oddelkov. Vodstvo Narodne Osvobodilne in Partizanske armade, je zahtevalo predajo orožja in municije. Izjema je bila za one oddelke, ki so bili pripravi boriti se na strani partizanov. Pri tem so pomagali mestni in vaški odbo-

ri "Svobode" ter je na ta način izvedena razorožitev na več krajih italijanskih garnizonov in zaplenjena municija, kakor tudi mornarica, katere zdaj služi za prevažanje partizanskih oddelkov ob jadranskem obrežju. To je deloma pomagalo tudi okupirati v Primorju, Novi, Vinodol, Cerkevno, Krleževico, Bakar, Sušak in Senj, ter v Dalmaciji, Obradovan, Kliš, Solin, Kastelj in Split; zatem pa, Brač, otok Hvar in Vis med drugimi pristanišči v Dalmaciji.

S izjemo mesta, ljubljanska pokrajina je osvobodena. Ravno tako po slovenskih partizanih so okupirana mesta: Črnomelj, Metlika, Ribnica, Grosuplje in Novo Mesto. Ni besed s katerimi bi bilo mogoče opisati ta srečan trenutek ljudstva z partizani. Zdj prihaja prebivalstvo od vseh strani na svoje domačije iz prejšnjih skrivališč, pripravno podpirati Narodno Osvobodilno in Partizansko armado. Posebno mladina se je vzbudila v splošnem ter prosi za pristop v partizanske vrste. "Dajte nam orožje" so klici mladine po Sloveniji!

V zadnja dva dni nad 2000 dobrovoljcev je pristopilo v partizanske oddelke, katerih število rapidno narašča. Na posameznih krajih italijanski garnizoni se niso upirali v borbi in do 10 septembra je bilo večje število teh popolnoma razoroženih. Medtem značilna je razorožitev garnizonov naprimer: "Isonzo Lombardija" in posebno pa "Nacerasa" divizija. Orožje je takoj zaplenjeno, katero je prišlo od neizmerne vrednosti za nadaljevanje osvobodilne borbe partizanskim oddelkom proti Nemcem in takozvani "beli gardi" organizirani po Mihajloviču in njegovih privržencih.

Med vjetniki "bele garde" je bilo 40 oficirjev Mihajlovičevih četnikov. Glavni vodja "bele garde" si je odvzel življenje iz obupnosti pred naraščajočim narodnim odporom in močjo.

Značilne zmage partizanov in Narodne Osvobodilne armade, so navdušile ljudstvo vsepovsod, pridružujoč se njihovim vrtam v borbi proti okupatorjem. Italijanski vojniki in častniki so organizirali v Dalmaciji Garibaldi Brigado, katere se bori na strani partizanov.

Sedajna situacija v Jugoslaviji očividno kaže povoljne razmere za skorajni izgon nacističnih okupatorjev in narodnih izdajalcev iz Jugoslavije, kakor tudi v splošnem za balkansko ozemlje.

Sedajne razmere zahtevajo hitro in odločno akcijo! V glavnem pa neizgubljati naklonjenih razmer in tudi časa.

nova, demokratična Jugoslavija, v kateri bodo vsi njeni narodi enakopravni. To je tudi program Narodnega antifašističnega sveta in kolikor je v sedanjih abnormnih razmerah mogoče, ga je že začel izvrševati. Ta Svet ni centralističen, ni diktatorski, ampak že sedaj priznava in izvaja enakopravnost Slovencev, Srbov in Hrvatov in vseh ver. S tem gladi pot pravi demokraciji v novi Jugoslaviji in koraka v isti smeri, v kateri so šli zaključki Slovenskega narodnega kongresa.

Trditve, izražene v predsedniških govorih na zadnji seji in v tem spisku potrjujejo nadvse jasno pozdravi, odposlani, pravkar zaključene konvencije, kateri se pač ne more očitati komunizem. Pozdravi so bili poslani drju. Vladimiru Mačku, Jurju Krnjeviču, drju. Ivanu Ribarju in drju. Vladimiru Nazoru. Dr. Ivan Ribar je predsednik Narodnega antifašističnega sveta za vso Jugoslavijo. Nazor je predsednik hrvatskega enakega sveta.

V Zedinjenih državah je dosti ljudi, ki poznajo oba, a nihče ne bo trdil, da je bodisi Ribar ali Nazor komunist, ali pa da sta taki lutki, da bi plesala na kakšni "komunistični" vrvtici. Oba sta tudi znani kot poštena moža in nemore se jima podtikati, da podpisujeta izjave, v katere ne verujeta. Obrekujejo njuno delo le tisti, ki žele, da bi v Jugoslaviji zopet zavladala Nadaljevanje na strani 8

ODGOVOR NA POZIV

Dva gospoda, ik sta sama člana SANS-a, Rt. Rev. J. J. Oman in Rev. A. Urankar, sta naslovila na SANS javen poziv in moja neprijetna dolžnost je, da odgovorim.

Predvsem pravita gospoda, da sta prejela "zlasti iz ust predsednika" celo vrsto napačnih informacij. Sicer v "pozivu" ni povedano, v čem so obstojale te baje napačne informacije, vendar se pa z vso resničnostjo lahko trdi, da jima na seji ni bila povedana nobena laž.

Najbrž imata v mislih to, kar je podpisani govoril o "Narodnem protifašističnem svetu" in v zvezi s tem o "Osvobodilni vojski" v stari domovini. Dejal je, da ne eden ne druga nista komunistična. To trditve mora podpisani vzdrževati, kajti značaj omenjenega sveta in z njim sodellujoče vojske se more presojati edino po izjavah, katere sta omenjena činitelja izdala, ne pa po govoricah, katere širijo njuni sovražniki z namenom, da otežčajo boj za osvoboditev, katerega je Narodni antifašistični svet posvetil vse svoje moči.

Izjava tega sveta, ki bi bila objavljena, če ne bi bilo zadržkov, izvirajočih iz dejstva, da je treba tednikom dati priliko, da objavijo SANSove publikacije sočasno z dnevniki, pa bo v kratkem objavljena, pove tako jasno, da je vsak dvom izključen, da obsega rodoljubne brez razlike strank, vere in narodnosti, ki se hočejo boriti za osvoboditev.

Izrečno naglašata ta svet *nedotakljivo privatne lastnine* in prepustljake vse socialne, politične in druge važne izpremembe poslancem, ki bodo izvoljeni ob svobodnih volitvah.

V vsej izjavi ni niti besedice, po kateri bi bilo mogoče Svetu pripisati komunistične tendence. Pač pa je naglašena *demokracija* tako odločno, da morejo le njeni sovraž-

niki podtikati Svetu kaj drugega. Izjavo, ki je znana zaveznikom, sta podpisala dr. Ivan Ribar, predsednik sveta in "TITO" (Josip Broz) vrhovni poveljnik Osvobodilne vojske ali "partizanov".

To je podpisani pravil na seji in to je resnica, le da je dodal, da zaslužio tisti, ki se že dve leti dejansko bore in so žrtvovali že toliko svojih življenj za osvoboditev domovine, vsaj naše moralno priznanje. Mislim, da tudi to ni neresnica.

Gospoda pozivatelja omenjata nekatere spise brata Adamiča in stavljata na podlagi tega nekatere radikalne zahteve.

Omeniti je treba, da je Adamič pisatelj in kar je izšlo v Jugoslaviji in Harperjevi reviji, je napisal kot tak. Kdor misli, da kaj ni bilo prav, lahko polemizira z njim, SANS pa ne more izvajati nobene cenzure, katere ne izvaja niti ameriška vlada. Podpisani ni našel v nobenem spisu, na katere se sklicujeta gospoda pozivnika, ničesar, kar bi potrjevalo trditve, da "gladi pot za pohod komunizma v starem kraju kakor tudi med nami v Ameriki". Pač pa hoče pokazati, do kakšnih obžalovanja vrednih dogodkov je prišlo in tako rekoč moralo priti po krivdi tistih, ki hočejo, da bi bil v Jugoslaviji kaos in bi se po vojni vrnila v deželo nekdanja diktatura, ali pa da bi se Jugoslavija razbila.

Kar se tiče zahtev, katere snujeta na tem premisah, je treba izjaviti sledeče.

1. SANS bi udaril samega sebe po glavi, če bi pretrgal vezi s Skupnim odborom ameriških južnih Slovanov.

SANS je na kongresu dobil nalogo, delati za zbližanje teh narodov in prav njegovemu trudu je največ pripisati, da so se najprej

sešli Slovenci, Hrvati in Srbi, — tisti Hrvati in Srbi, ki ne slede ne Paveliču, ne Nediću — in katerim so se po macedonsko-bolgarskem kongresu pridružili še Bolgari in Macedonci. Prezirati epohalno dejstvo, da so se prvič v zgodovini sešli zastopniki vseh teh narodov za skupno delo za svobodo in demokracijo, more le tisti, kdor se ni poglobil v resnični značaj sedanje svetovne vojne.

Vsi člani SANS-a, ki so bili na seji Skupnega odbora lahko potrdijo, da so se vodile vse razprave v pravem demokratičnem duhu in da ni bilo ves časa nobenega sledu kakšne komunistične propagande.

2. Sklep, da se da Skupnemu odboru 1000 dolarjev iz ASNS-ove blagajne, je postal pravoveljav, ko je bil sprejet in ni bil preklican pred zaključkom seje.

3. SANS ne more odpovedati Adamiču častnega predsedstva, katerega mu ni dal on, temveč kongres.

4. SANS-u ni treba, da bi se "vračal" k nalogam, katere je sprejel na kongresu 5. in 6. decembra 1942, ker jih je vedno vršil in jih še vrši. Nič, kar je SANS storil doslej, ni bilo v nasprotju z resolucijami kongresa, ki zahtevajo SANS-u pot.

Pozabiti se ne sme, kaj so te resolucije izrekale. Govorile niso samo o osvoboditvi izpod tujega jarma, temveč tudi o bodoči Sloveniji in Jugoslaviji, o bodočem Balkanu in bodoči Evropi in o bodočem svetu. Kdor prečita te resolucije, ki so bile soglasno sprejete, mora priti do zaključka, da se jim SNAS v nobenem oziru ni izneveril. Vse delo seveda ni moglo biti opravljeno naenkrat, opravljala pa se — bolj in bolj intenzivno — kolikor moči in razmere dopuščajo. Med temi nalogami je zedinjena in svobodna Slovenija,

VSE ZA ENOTNOST - VSE ZA ZMAGO

POZDRAV STALINU

POZDRAV STALINU, RDEČI
ARMADI IN NARODIM
SOVJETSKJE UNIJE
Premijeru in maršalu Stalinu,
Moskva, USSR,

Visoko cenjeni vodja in poveljnik!
Kanadski Slovenci zbrani na
prvi Konvenciji Zveze Kanadskih
Slovencev, pošiljamo Vam, Rdeči
Armadi in narodim Sovjetske Uni-
je, naše borbene in slovanske po-
zdrave.

Pozdravljamo junaške bojevnike
pri Stalingradu, Lenigradu, Mosk-
vi in zdaj na Dnjepru ter v Ukra-
pini in Belorusiji, kateri so z svojo
vztrajnostjo in odločnostjo pod
vašim vodstvom, zlomili hrbenico fa-
šizma, ter z tem re-
šili narode in človeštvo, fašistične-
ga barbarstva, zločinov in domi-
nacije.

Globoki so naši čuti naprem te-
žkim ranam milijonov državljanov,
žena, matera in otrok Sovjetske U-
nije, toda istočna globoka je naša
mržnja proti barbarskega fašizmu,
kateri je podjarmil in zaslužil tu-
di našo domovino. Zato ne bomo
odnehali delati tako z delom kakor
tudi v besedi vprid borbi za po-
polno vničenje barbarskega fašiz-
ma in njegovih privrženecv.

Naj izvi junaška Rdeča Armada,
katera je izpolnila najčastnejšo na-
logo v povesti človeštva vprid na-
rodnim in človeškim interesom!
Naj živi Sovjetska Unija, kot naj-
močnejša in slavna predstavnica
Slovanov!

Smrt fašizmu! Svoboda in pravi-
ca narodu!

J. Miketič, predsednik
L. Troha, tajnik.

ZA PODTALNO GIBANJE MILIJON DOLARJEV

Toronto — Irving Abramson
predsednik relifnega odbora za po-
moč podtalnemu gibanju v Evropi
pravi, da je CIO zbrala en milijon
dolarjev v to svrhu.

Ta pomoč bo vprid podtalnemu
unijskemu pokretu v zaslužni
Evropi in nadejamo se z tem obdr-
žati pri izvelju svobodni strokov-
ni unionizem pravi Irvin.

VEČJE ZAHTEVE ZA DRUGO FRONTO

Now York — Unijski pokret
združenih električarjev; radio in
mašinistov priključen CIO, je moč-
no podprel zahtevo za drugo
fronto na evropskem kontinentu.
Nad 800 delegatov predstavljajoč
500.000 delavcev vpisanih v 970
tovarnah v Združenih državah in
Kanadi, enoglasno izjavljajo: "R-
deča Italije in zmagovalna ofen-
ziva Rdeče Armade", daje očito
priložnost za zmago nad osišem
v tem letu. Pozivljajo za odločno in
neodlašajočo akcijo Zedinjenih
Narodov na zapadu Evrope, kakor
tudi v vzhodu, proti Hitlerjevih
utrd, ter z tem zagotoviti zmago
v tem letu.

Medtem iz drugih virov posne-
mamo vest iz Vel. Britanije, kjer
so delavci vpisani v tovarnah za
izdelovanje bojnih letal, naslovili
pismo premijeru Churchill, ter ga
opomnili na dve pretekli priložnosti
za ustanovitev druge fronte. V
pismu poudarjajo, da ste te dve
priložnosti pribiti znak obljub pre-
mijerja z naslednjimi besedami:
"Naša moč je dosegla ogromno
stopnjo z vojaštvom in vojnim ma-
terijalom; ter zmagojoča Rdeča
Armada na vzhodni bojni črti, da-
je prednost nam za napad proti
sovražniku na zapadu Evrope."

Širite čitajte in postanite
naročnikom Edinosti

Vse za Narodno svobodo in enakopravnost

POSLANICA SLOVENCME IN SLOVENKAM

Dragi bratje in sestre!

Štiri leta vihti vojni požar! Cel
svet je neposredno objel z eno
najstrašnejših vojn vprizorjeno po
nemškem fašizmu, hrbenico fa-
šističnega osišeča z namenom pod-
jarmiti svet; podvrči narodne te-
kovine kruti in tiranski volji "ari-
janske rase".

Naš narod v starem kraju trpi
strašno trpljenje in stradanje. Pre-
ganjanje naroda je na dnevnem re-
du. Tisoči najboljših sinov — cvet
slovenskega naroda — mučeni so
do skrajnosti in koncentracijskih
taboriščih, kjer je smrt neizogibna.
Tisoči so pregnani iz lastne doma-
čije na prisilno delo v Nemčijo in
Italijo! Tisočim pa prerašča trava
junaški grob, kjer so položili svoja
življenja, na oltar svobode — na
oltar narodne pravičnosti!

Hitler in njegovi pomagači, so
glavno oporišče sovraštva, laži, ob-
rekovanja, ter rasnega škujanja.
Naposled pa krvni sovražniki slo-
venskega naroda in Slovanov v
splošnem!

Tam kjer ni uspel uničiti krvavi
meč narodnega odpora, skuša to
doseči odvrtna propaganda. Za
tarčo jim je "rdeče strašilo" — "bolj-
ševizacija" Jugoslavije in t. d. Kjer
tudi to neuspeva poslužno se s
podžiganjem in obrekovanjem na
posamezne voditelje, razediniti na-
rod na podlagi verskih, političnih
in narodnih nazorov. Kajti narod-
na enotnost in spoznanje je tista
orjaška sila, pred katero trepeče fa-
šizem, ter trepečejo tudi njegovi
privrženecv in narodni idajali.

Kanada vred s Zedinjenimi Na-
rodi, se bori na strani protifašistič-
ne enotnosti, proti fašizmu in nje-
govih privrženecv. Kanadski narod
kot celota, polaga neizmerni delež
tako s armado, kakor tudi z de-
lom v tovarni; na polju, rudniku
in drugih proizvodnih središčih.
Neločeno kot del kanadskega na-
roda, vpisani smo tudi kanadski
Slovenci in vojni proizvodnji, ter je
lepo število naših sinov v njeni ar-
madi, zavedajoč se, da je to naša
vojna in da o njenem izhodu je od-
visna usoda tako Kanade, kakor tudi
našega naroda in človeštva v sploš-
nem. Ponosni vred z kanadskim
narodom, njegovo armado in skup-
nem deležem vprid zmagi nad fa-
šizmom; pripravi smo povečati
naš delež; proširiti naše delo na
polju bratske slege in zedinjenosti
z vsimi narodnimi skupinami za
dosego najplemenitejših ciljev na-
rodov in človeštva po tej vojni.

Slovenski narod živi v vezanih
mejah na eni strani s sobratimi
narod, Srbi, Hrvati in južnimi
Slovani, na drugi strani je pa naša
domovina ravno križišče vojne zo-
ne. Krvave zareze na naši zemlji z
strani nemškega in talijanskega fa-
šizma, krvave in kličejo za pomoč;
kličejo za poravnane krivice. Od-
tešeni del slovenskega Primorja,
Štajerske, Koroske in Prekmurja,
kravji pod strašnimi torturami in
fašističnim nasiljem. Fašistični raz-
bojniki poslužno se najstrašnejših
sredstev, da vničijo Slovenski na-
rod. Porušili in požgali so nešteto
vasi, narodnih spomenikov, vers-
kih in narodnih poslopj.

Slovenija je križišče vojne zone,
na jug, sever in zapad! Zato Hit-
ler in njegovi pomagači si prizade-
vajo vse ne le v svrhu vojnega vni-
čevanja in uvrstiti svojo oblast,
ampak tudi pripraviti prostor za
nemške koloniste, na bogati in
plodni slovenski zemlji.

Skušajo razvneti z pomočjo oso-
vraženih preostankov bivše haps-
burške dinastije in obuditi čute
"avstrijanstva". Toda avstrijska
monarhija, katera je na umeten na-
čin z pomočjo njej privrženih slo-
venskih podprenikov, vničevala in
izjemala do skrajnosti Slovenski
narod, gospodarsko in tudi narod-
no, zapustila je zaseboj le težke
rane ne samo Slovincem, ampak
splošno za celi Balkan.

Balkan je služil nemškim in

avstrijskim imperijalističnim ciljem
s podžigom sovraštva in prezira
med južnimi Slovani. Dokler je ne-
mška in avstrijska imperijalistična
pohlepnost izkoriščala razdor juž-
nih Slovanov v svoje krivične svr-
he in oblast, narodna imovina Slo-
vencev, Hrvatov, Srbov, Bolgarov,
Macedoncev itd., krvavela je pod
tutajčevim jarmom in nasilstvom.

Slovenci smo po besedi, narod-
ni povesti, kulturi in običaju, naj-
bližji svojim Slovanskim bratom in
sestram na jugo in tudi vzhodu. Z
njimi je tesno vezan naš narodni
in kulturni obstoj! In z njimi ho-
šemo graditi nezlomljivo slogo,
bratsko vzajemnost in soglasje. Za-
to v trenutkih težkih preizkušenj
preteklosti, odločno zavračamo ka-
koršno koli zamisel bivšega av-
strijanstva, ali pa slovanskega se-
peratizma. Kakor eno tako drugo
slizilo je interesom tujčevega jar-
ma, ter gotovim skupinam na ob-
lasti.

Ali se naj ponovijo oni poni-
ževalni spomini z podsmehom in
prezirom slovenski besedi, njeni
književnosti in kulturi? Ali se
naj ponovi, da na lastni zemlji
potrebujemo tolmača v sodniških
in narodnih zadevah? Ali se naj
ponovi stoletna kalvarija sloven-
skega naroda, za narodni in gospo-
darski obstoj?

Ne — bratje in sestre! To se
ne sme zgoditi! Ne sme se zgo-
diti, da nas bo preklinjala bodo-
nost, kakor mi preklinjamo pretek-
lost. Naši predniki nam niso ostavi-
li kletv! Oni so nam ostavi-
li bogato preizkušnost, vskladili
jo v narodni povesti iz katere kli-
je močan njihov glas: "Kjer smo
prehali od tam nadaljujte vi po-
tiski slovenskega naroda. Zberi-
te svoje sile vsepovsod, za obrambo
očetnjave, narodne meje in nje-
gove pravice!"

Ta glas se razlega danes po celi
Sloveniji! Kljub strašnim mukam,
nasilju in pokolju, narod zedi-
njen in v bratskem sporazumu z
svojimi sobratji Hrvati in Srbi, da-
daja krvnemu sovražniku močne
udarce, pod vodstvom Osvobodil-
ne Fronte, narodne osvobodilne in
partizanske armade. To je armada
prvikrat v povesti Slovencev, Hra-
vatov in Srbov, res Narodna Arma-
da! Armada zatiranih, zaničevanih
in preziranih! Armada, neločena v
interesih popolne in brezpogojne
zmage nad sovražnikom, kakor tudi
od narodnih interesov za demokra-
cijo, svobodo in enakopravnost za
narode v Jugoslaviji po vojni.

Nastopil je čas, da do cela spo-
znamo to resničnost, ter da jo tu-
Slovenci ne iščemo miloščin! Do-
ba miloščin je izumrla! Nastala je
nova doba — doba narodne zave-
sti po celem svetu. Njeni mejniki
so: "Bratstvo, sloga, svoboda; ter
narodna enakopravnost"! Da bodo
njeni mejniki imeli trdno podlago
ne le na zemljevidu in pogovoru,
temveč tudi v mednarodnem za-
konu poveljnega sveta, potrebna je
naša sloga, enotnost in sporazum.
Potrebno je graditi narodno eno-
tost, vezati jo v bratskem spora-
zumu in vzajemnosti s sobratimi
Slovanskimi narodi. Z močno pred-
stavnicjo Slovanov — Sovjetsko U-
nijo! Potrebno jo je vezati z vsimi
demokracičnimi narodi in pokre-
ti; za uspešno zmago, ter pošteno
in pravično preureditev po konča-
ni zmagi.

Slovenci ne korakamo do polo-
vice pota, kadar se gre za narodno
svobodo in narodni obstoj!

Kakor je izumrla doba za mi-
loščine, tako izumira v tem oziru
srednja in polovična pot. Borba
proti fašizmu in za narodno osvob-
bojenje, ne pozna privilegiranih
in zasebnih interesov. Ona je spoš-
na in za splošne interese bodočno-
sti! Oni, ki slušajo pod pretežno
"narodnih" interesov se opirajo iz-
ven narodnega gibanja, Narodne
Osvobodilne in Partizanske arma-
de, nimajo poštenega namena. Na-
rodni interesi niso dvojni! Oni so
celotni in so skupni!

Zato je naša naloga podpirati
skupno oni pokret, armado in vod-
stvo, ki je postavljeno po narodu
in ima največje zaupanje v njemu.
Slovenci in v splošnem bojevniki
Narodne Osvobodilne in Partizan-
ske armade, naslovili so svoj pro-
gram pred celim svetom in pou-
darili, da je ta rojen na potokih
narodne krvi, za svobodo in narod-
ne pravice. Dr. Mikoš, naslovil je
pred celim svetom obtožnico proti
narodnim izdajalcem; proti odelkov
"bele garde" organizirane po Mi-
hajloviču in njegovimi četniki, za
zločine storjene na slovenski zemlji
z njene strani in okupatorskih
vničevalcev. Ali je potrebno da
nam naši bratje in sestre, ponav-
ljuje strašne zločine? Ali je po-
trebno prepričevati se stranskim po-
tom o resničnosti, ali pa verjeti na-
rodu in podpirati njegov program,
njegovo armado in njegove narod-
ne interese?

Ogromna večina izseljencev ob-
tožuje zamejno vlado, za njeno ne-
odločnost in protinardno stališče.
V zadnjih dveh letih nismo pri-

čali nikakoršni spremembi njenega
programa s ozirom na poveljno Ju-
goslavijo. Razen preživljajoče kri-
ze zaradi notrajnih neurednosti in
njene trdovratnosti proti elemen-
tarnim pravicam enokopravnosti Slo-
vencev, Hrvatov in Srbov, ni sto-
rila prav ničesar. V marsikaterih
ozirih ako ne docela ji gredo zas-
luge, da njena poslanstva z Foti-
čem na čelu delujejo med tukaj-
šnimi izseljenci s podžiganjem
mržnje in sovraštva. Srbska Narod-
na obrana, katera nima prav nič
enotnega z neprimerno junaško
povestjo srbskega naroda v borbi
za svobodo, je organizacija potom
katere se razširja protinardna mr-
žnja in sovraštvo. Toda zamejna
vlada ni zganila niti z mezcem
proti taki naurednosti in proti-
narodni mržnji. Nasprotno trtila
je tako čas kakor tudi anrdni de-
nar, za vzdrževanje raznih le privi-
legiranih ministrov in po volji ve-
likosrbske reakcije.

Delegati prve Konvencije Zveze
Kanadskih Slovencev, pošiljamo
svoj rodoljubni apel na vse Slo-
vence in Slovenke, brez izjeme na-
zora in položaja, da je nastopil
skrajni čas, da stnemmo svoje eno-
tne moči vprid zmagi nad krvavim
in zločinskim fašizmom. Da stne-
mo svoje enotne moči vprid nara-
dnih pravic, narodnih meja in na-
rodnega obstaja.

Apeliramo na vsa društva in or-
ganizacije, da neumorno delujo za
enotnost kanadskih Slovencev in
Slovenk. Istočasno apeliramo na
vodstvo ameriškega SANS, da se
zdrži v zadnjem trenutku, ter
odločno podkrepi moralno in ma-
terijalno Osvobodilno Fronto, slo-
venskega naroda! Naj nas v tem
oziru nenadvaladejo neki izmišlje-
ni in stranski motivi, ampak odlo-
na zavest. Kajti kakor je omenjeno
naš narod ne le trpi, ampak preli-
vja svojo junaško krv, za najvišje
ideale svoje narodne povesti, to je
za svobodo, enakopravnost in na-
rodni obstoj. Ti ideali niso stran-
ski in izmišljenega pomena. To di-
daj podpiramo moralno in mate-
rijalno.

So ideali rojeni v globoki narodni
povesti in nastopil je trenutek, da
jih je potrebno vresničiti. Toda mi
jih ne bomo mogli vresničiti ako
ne bomo složni in enotni. Le naša
sloga in sporazum vred z našim
narodom, bo najmočnejše sredstvo
pri mirovni konferenci, da se ne
bodo naprtili nam spet trgovski
zakoni, kakor je to bilo po prvi
svetovni vojni.

Mi odločno zahtevamo integrar-
ne meje Slovenije! Polagamo te za-
hteve z narodnim programom v
staremu kraju, Osvobodilne Fronte
in Partizanske armade v Jugoslavi-
ji, ter združenih in enotnih Sloven-
cev, Hrvatov, Srbov, ter v sploš-
nem južnih Slovanov na Balkanu.
Polagamo to zahtevo na najmoč-
nejšo predstavnicjo Slovanov — So-
vjetsko Unijo, katera se ni omejila
priznati narodne meje Slovencev,
kakor tudi drugi mnarodom. Pola-
gamo to zahtevo v skupni zbor
vseh demokratičnih držav, ter nji-
hovih voditeljev, da se v tem ozi-
ru ne krši pri mirovni konferenci
"Atlantsko Povelje in koalicijski
program" Vel. Britanije, Sovjetske
Unije in Združenih Držav, ampak
da se dosledno izpolni v narodnih
in mednarodnih ozirah.

V tem duhu pošiljamo borbene
pozdrave junaški Narodni Osvobo-
dilni in Partizanski armadi, njene-
mu vodstvu v Sloveniji, Hrvatski
in Srbiji. Pošiljamo borbene poz-
drave primieru in maršalu Stalinu,
Rdeči Armadi in narodom Sovjet-
ske Unije, kot rešiteljico narodov
in človeštva pred fašistično tiranijo
in suženjstvom. Pošiljamo enako
pozdrave Vse-Slovenskemu odboru
v Moskvi. Predsedniku Rooseveltu,
Churchill, primieru Kingu, in
zavezniški armadi in njenim vodi-
teljem v Italiji. Pošiljamo borbene
in rodoljubne pozdrave slavnemu
pisatelju in predsedniku Zdrže-
nega odbora ameriških južnih Slo-
vanov — L. Adamiču. Pošiljamo
ga vodstvu in podružnicam SANS
s nadejo, da bo naše skupno delo
v propagandnem in moralnem smi-
slu tesneje vezano v bodoče. Da
skupno tako kanadski kakor tudi
ameriški Slovenci, dajajo prednost
Osvobodilni Fronti v Sloveniji, kot
edino narodnemu programu za svo-
bodno, zedinjeno Slovenijo v svo-
bodni, demokratični in ankopravni
Jugoslaviji.

Pošiljamo naše rodoljubne poz-
drave vsem Slovincem in Sloven-
kam vsepovsod in naj bo naše ge-
lo: "Vse za enotnost — Vse za
zmago nad fašizmom in narodnimi
izdajalci — Vse za svobodo in
enakopravnost naroda!"

SMRT FAŠIZMU IN NAROD- NIM IZDAJALCEM!

SVOBODA NARODU!

Prva Konvencija Zveze Kanad-
skih Slovencev v Toronto dne 6-7
septembra 1943.

IZJAVA GL. ODBORA S. N. P. J.

Chicago — Na pol-letni seji
glavnega odbora Slovenske Narod-
ne Potporne Jednote, glavni odbor
z 16 potporne osem glasov je sprejel
naslednjo izjavo:

"V današnji borbi proti imperi-
jalizmu in fašizmu se bojuje Sov-
jetska Unija na strani zavezniških
sil in je v tej borbi izmed vseh na-
rodov največ žrtvovala in trpela.
Zato glavni odbor SNPJ nalaga
uredniku Prosvete, da piše o Sov-
med.

jetski Uniji in ruskih voditeljih
bolj simpatično in ne ovira onih
dopisnikov, ki imajo Rusijo za naj-
uspešnejšo borilnico v boju za
človeštvo".

Nadalje glavni odbor stoji na
stališču, da so partizani proti na-
cijem in fašistom glavni borilci
in stari domovini, borilci, ki so
izšli iz trpečje in delavskega ljud-
stva, zato naj ne bo pisanje ured-
nika Prosvete kritično in pristrans-
ko nasproti tem ljudskim bori-
ljem, kakor je bilo dosedaj".

Gornja izjava nepotrebuje no-
benega komentarja, kakor le poz-
drav in čestitke!

Pozdrav od Vse-Slovan- skega Odbora

Vse-slovenski odbor pošilja brat-
ske pozdrave konvenciji Zveze Ka-
nadskih Slovencev.

Vaša konvencija se vrši v času
ko zmagovalna Rdeča Armada za
daja smrtonosne udarce sovražniku,
ter osvoboduje na tisoče zasluž-
nih mest in vasi.

Globoko navdahnjeni s majojo-
čimi udarci Rdeče armade proti
skupnega in krvnega sovražnika,
vaši bratje in sestre — junaški
partizani v Jugoslaviji, podzeli so
močno ofenzivo in v kratkem ča-
su so uspeli osvoboditi ravno tako
stevilo mest in vasi proti močnim
utrdbam fašističnih vničevalcev.
Videč svoj pogin pred naraščajočo
močjo zaslužnih narodov v Ju-
goslaviji in drugod na Balkanu;
prizadevajo si v zločinski brutal-
nosti vničiti kakoršni sled na-
rodnega odpora. Njihova zločinst-
va so tako številna, da jih je ne-
mogoče naštetv in opisati tako na
miroljubnimi Slovenci, kakor tudi
Hrvati Srbi in drugimi narodnimi
skupinami na okupiranem ozem-
lju. Toda zločinstva nad miroljub-
nim narodom ne bodo rešila fa-
šistične zločince, kakor tudi nji-
hove privrženecv. Narodna osveta
narašča in se jači! Polagajoč naj-
večje zaupanje vprotifašistično ko-
alicijo, pričakujejo pomoč in re-
šenje. Kajti tako za narode v
Jugoslaviji, kakor tudi drugod od-
lašanje z gotovimi akcijami pome-
ni le smrt!

Odločna ura se približuje! Vsak
kdo ljubi svojo domovino in hoče
živati njeno svobodo in čast, mora
aktivno sodelovati v tej težki in
naporni borbi. Položiti vse kar je
v njegovi moči na oltar plemenitih
ciljev osvobojenja sveta, fa-
šistične tiranije in zločinov. Stori-
te tudi vi vse v vaši moči za čim-
prejšnjo zmago nad fašističnimi
okupatorji in vničevalci!

Smrt fašističnim okupatorjem in
vničevalcem! Naj živi anti-fašis-
tična koalicija Zedinjenih Naro-
dov!

Podpredsednik Vse-Slovenskega
odbora;

Božidar Maslarič.
Odgovorni tajnik odbora,
Vladimir Osminin.

POZDRAV OSVOBO- DILNI FRONTI

Glavnemu odboru Osvobodilne
Fronte!

Dragi bratje in sestre!

Nikdar prej nismo bili kanad-
ski Slovenci tako tesno z dušom in
telesom z vami, kakor smo v teh
težkih in napornih časih borbe za
narodno pravico in osvobojenje.
Toda nikdar prej nas ni navdajala
tako globoka mržnja proti fašistič-
nim zločincem nemškega, italijans-
kega fašizma in narodnih izdajal-
cev pod vodstvom "bele garde",
kakor danes.

Mi čutimo vaše rane — rane na
naši rodni grudi, kakor tudi težko
in naporno borbo! Toda vaša ju-
naška vztrajnost in junaška borba,
katero obdružuje cel svet, tudi nam
vliva podvojen pogum in narodni
ponos, da ne bomo odnehali na
polju dela za moralno in materijal-
no pomoč, da vam olajšamo težke
rane in napor in dokler ne bo zma-
ga kronana z svobodno in Zedi-
njeno Slovenijo!

V tem duhu pošiljamo vam dra-
gi bratje in sestre — bojevniki v
postojankah po celi Sloveniji, naše
borbene in rodoljubne pozdrave!
Naj živi Osvobodilna Fronta slo-
venskega naroda! Naj živi njegova
junaška armada pod njenim vod-
stvom!

Smrt fašizmu in narodnim izda-
jakcem! Svoboda narodu!

J. Miketič, predsednik
Ludvik Troha, tajnik.

MANIFEST

Brothers and sisters!

For over four years now war is
raging in Europe. A war instigated
by Hitler and his fascist gang
for world domination. Our people
in the old homeland are suffering
under the terrorist rule of the
Gestapo. Thousands of the best
sons of the Slovene people are
tortured, starved or sent to slave
labour in Germany and Italy.
Hitler, the arch-enemy of all the
Slavs is trying to destroy our people
to make room for German
colonisation in the fertile Slovene
lands.

Canada is in this war with the
other United Nations. We, as
Canadians, are actively engaged in
this war, many of our sons are in
Canada's fighting forces, and we
are working in war industries to
help produce for victory. We, the
Canadian-Slovenes realise that
this war is our war, it is a war to
save our people in Slovenia from
complete extermination, it is a war
to save Canada and the freedom
that the Canadian people enjoy.

The Slovene people living as
they do on the border of Slavic
lands, and close to German lands,
are suffering undescribable terror.
The Hitler Nazi gang is trying to
completely destroy our people.
They combine terror with Nazi
propaganda, exterminate our best
sons in the thousands, and are try-
ing to starve our people by tak-

ing away their bread to feed the
German war machine. On the
other hand, Hitler's propaganda is
trying to separate us from our
Slav brothers and create hostile
feelings between the Slovenes and
their neighbours — the Croats and
Serbs. . . We shall not allow our-
selves to become tools of Hitler
Germany or Fascist Italy. Now
more than ever the Slovene people
will march shoulder to shoulder
with all other Slav peoples against
Nazi-German enslavement for the
restoration of freedom to our
people. . .

We realise that the old Yugo-
slav Kingdom did not give the
Slovene people all the democratic
rights and freedom our people de-
sired. . . Many of us Slovene-Can-
adians left our homeland because
of economic hardships and lack of
democracy in Yugoslavia. We
recognise the difficulties of the
past, but we fully understand that
the ENEMY of our people is
NAZI GERMANY AND FASCIST
ITALY, and in the fight against
Nazi Germany and Fascist Italy
we must unite with our neighbours
— the Serbs and Croats — for
the liberation of Yugoslavia and
for the restoration of freedom
and democracy to our people. We
greet the heroic fight carried on
by the fighting forces of the
South Slavs against the occupa-
tionists. . . We are wholeheartedly

behind those forces battling for
the liberation of our people.

We greet the Canadian troops
and all other Allied forces fight-
ing on Italian soil and hope that
in the near future a large scale
fighting front in Western Europe
will be established.

We greet the heroic Russian
Army in their victorious march to
the west and in their heroic bat-
tles against our common enemy.

We greet the united movement
of our people in the old homeland
and pledge to do everything in our
power to help them in the struggle
against Nazi tyranny.

We call on all Slovene Cana-
dians to redouble their effort in
production and in every field to
help in the war effort of our new
homeland — Canada.

We call on all our countrymen
in Canada to join our ranks — the
ranks of the League of Canadian
Slovenes. Together let us streng-
then our contribution to Canada's
war effort! Let us give all the help
we can to our suffering brothers
and sisters in Slovenia. Let us
strengthen the National conscious-
ness and national unity of all Slo-
vene-Canadians.

General Draža Mihajlović in Jugoslovanska zamejna vlada z turčini na čelu, je napotje in ovira zavezniki osvobodilnim naporom v Jugoslaviji in Balkanu. In po je potrebno odstraniti in mesto sporazuma z klikom velikosrbskih rogovcev, potreben je sporazum s milijoni demokratičnih in svobodoljubnih narodov Jugoslavije.

Vodstvo treh največjih organizacij Kanadčanov, slovenskega, hratskega in srbskega porekla, to je: Zaveza Kanadskih Slovencev, Zaveza Kanadskih Hrvatov in Zaveza

NAJ ŽIVI BRATSKA ANTI - FAŠISTIČNA KOALICIJA ZEDINJENIH NARODOV

Nekoliko za premišlanje

V tukajšnji javnosti oziroma na tem kontinentu, izvirajo bolj pogosto odvratne izjave od ljudi tako na visokih položajih, kakor tudi onih, ki čvekajo izmed ljudstva na raznovrstnih službah.

Kako imenitno jih je orisal pisatelj Louis Adamič v svoji koloni "Bodočnost na Obzorju" da je njihovo delo ne le delo in mišljenje posameznikov proti narodni slogi in sporazumu, ampak vezano z reakcionarnimi silami v svetu. Ta očitost izvira tembolj na površje z vsakim dnevom, ko se stopnjema približujemo bolj odločilnim trenutkom pred popolno in brezpozorno zmago nad zločinskim fašizmom.

V naši javnosti vidimo da se število duhovnikov protestno izreklo proti Louis Adamiču, ter celo zahtevajo njegov odstop iz častnega predsedništva SANSa. Opravičujejo samega sebe, češ Adamič ima stike s "komunisti"! Razen tega seveda nimajo izgovora. To jim je brzkone poslednja tarča za podpihovanje mržnje in razkola med ameriški Slovenci.

Trežno mislečega človeka take izjave ne bodo iznenadile. Zato, ker je preveč vidno dejstvo, da niso vprid narodnim in tudi ne zavezniškim interesom v odločni borbi proti fašizmu. Toda nekoliko naših duhovnikov se je pa le našlo, da se neozirajo na to očitnost postavljajo v nasprotno stran, katera je ne le za obsodbo, ampak nevarna.

Mi ne smemo pozabiti onih žalostnih slučajev v Nemčiji leta 1933. Oni, ki so vodili razdiralno borbo vred z hitlerjevim fašizmom v Nemčiji proti nemškim komunistom ter raznim drugim demokratičnim slojem, jih je zadela neljuba usoda kakor komuniste le s izjemno odkritih gestapovcev. Nasledila je prepoved vršiti cerkvene obrede katoliške cerkve, na isti način, kakor komunistično zborovanje v dvorani.

Toda ti žalostni slučajji so tembolj očitni sedaj s razvojem iz fašistične agresije evropskih držav. Mar je Hitler prizanesel katoličanom v Sloveniji, Hrvaški, Franciji, Belgiji, Poljski in po drugih državah? Upati je, da niso naši duhovniki padli na ta nizko stopnjo in da bodo trdili nasprotno!

Moj namen ni braniti pisatelja Adamiča! Njegovo delo in vdanost občin stvarim je najmočnejši dokaz vsem ljubiteljem pravice, človekoljubja in splošnosti. Tembolj je moj namen kot zavednega Slovenca stati na strani interesov borbe proti fašizmu v splošnem, posebno pa na strani pravice našega naroda! Adamiču v tem oziru izrekam vso čast in spoštovanje; preziram pa one, ki podkopavajo na nepošten, zvjet in zahrbtn način v odločnih trenutkih, kadar je narodna enotnost in sporazum končno osnova za narodno osvobodjenje.

Prezri jih tudi ti dragi čitatelji Slovenc.

SLOVENC, HRVATI IN SRBI V TORONTU PROTESTIRAJO PROTI VLADI PURIČA

Prednedavnim Zedinjeni Slovenci, Hrvati in Srbi v Torontu, potom Zedinjenega odbora naslovili so protestno resolucijo proti zamenjeni vladi Puriča, kot vladi, katera je nedemokratična in protinardna. Resolucija je naslovljena na predsednika Roosevelta, premijera Churchilla in premijera Salina, ter polaga močno nadejo da se s posredovanjem zavezniških voditeljev enkrat stane na kraj protinardnim elementom okrog klike zamejne vlade in ustanovi res demokratsko vlado, katera bo predstavljala vsa tri bratska naroda.

Nadalje resolucija kliče "Atlanskiemu povelju" v znaku zahtev za pravično preureditev povojne Jugoslavije i td.

Resolucija je podpisana po predsedniku, F. Štivilu, tajniku odbora, W. Škofilu in blagajniku, J. Šerjak, ter članov odbora: G. Pleše, J. Herczeg in V. Briševac.

DELEGATI PRVE KONVENCIJE ZVEZE KANADSKIH SLOVENCEV

Sedeči od leve proti desni: J. Miketič, Gl. predsednik; M. Smrke, M. Slak, prvi podpred.; K. Crnek in L. Troha, Gl. tajnik. V prvi vrsti stoječi: sin Jožeta Smrke, Tony; G. Matešič, urednik Edinosti; Gl. Blag. R. Maurin, R. Dimovič; F. Brkovec; M. Bayuk, Gl. organizator; J. Sheryak, čl. nadz. Odbora. Drugi vrsti zadaj stoječi: L. Zdravje, čl. Pros. odbora; J. Smrke, pred. Nad. Odbora; J. Kobetič; T. Cimprič, čl. Nadz. Odb.; C. Štrbenk; M. Plut, drugi podpred. in T. Muc.

Pozdrav konvenciji iz Zdr. Drzav

Čenjeni delegatje in delegatkinje:

Ob priliki vaše zgodovinske konvencije se spodogi, da dobite vsaj malo pregleda iz Združenih držav, akoravno to poročilo prihaja od posameznega Slovenca, ki z velikim zanimanjem zasleduje velevažno delovanje Slovencev. Rad bi bil navzoč, toda to je zaenkrat nemogoče. Sicer pa bom vaše zaključke čital v vašem glasilu, Edinosti.

Naravno je, da vas vse iskreno pozdravljam in upam, da bo vaše izreke in resno razmišljanje imelo gotove koristi za vse narode, zlasti pa za naše slovanske bratje re svoje visoke politične in kulturne zavesti s tem, da so večinoma vsi pripravljeni dati svoja življenja za poraz fašizma, kar pomeni družje. Vse to je vam znano, toda kaj vam je, da se ne odločite za svobodo in napredek človeške tembolj smo veseli in ponosni, ko se tega dejstva zavedajo nove

vse doslej velika tajnost, splon milijonske množice, katerim je bilo so mogli zapostiti, da so Slovani tako močni in složni, da bodo s pomočjo ostalih demokratično usmerjenim množic največ odgovorni za poraz osiše in vsega kar ta fašistična ideologija predstavlja.

Znano vam je, da živimo v dobi prebujenja in reorientacije povtrudi na vse načine, da se ustvari sod, tako je tudi v Združenih državah. Vlada Združenih držav se trdno edinstvo doma, da enotno nastopa na militarističnem polju ali frontah. Toda tudi irp nas ima precej apizerskih elementov in odkritih fašistov, ki so z svojimi zvijačami in propagando mogli preprečiti efektivno akcijo proti osi, šču, to je, da so mogli tako dolgo zavlačevati drugo fronto in drugače pomagajo Hitlerju pri njegovi igri razdvojevanja in huškanja ene skupine proti drugi, enega naroda

proti drugim itd. Glavna opora osiščastojbi pri tisku in radiju, kjer vezniške sile, predvsem imajo za se troži strup in nezaupanje v zapomočjo ostalih demokratično usmerjenim množic največ odgovorni za poraz osiše in vsega kar ta fašistična ideologija predstavlja.

Sličen položaj obsoji tudi med Slovenci: imamo zagovornike zločinskega Mihajloviča in jug. vlade v Londonu. Toda istočasno se je skoro nepričakovano pojavila nova skupina glasnih zagovornikov Sovjetske unije, partizanov in enotnosti. To je skupina okrog dnevnika Enakopravnosti, ki izhaja v Clevelandu, Ohio. Ta list je prinesel mnogo važnega materiala in stalno prinaša članke splošno znanih vplivnih oseb, ki so v tej kritični dobi zapopadli stvar in se odločno postavili na stran ljudstev in podjarmljenih narodov. To je zelo važen pojav, da ne omenjam stališča pri SANS, kjer so nekateri posamezniki po zaslugi pisatelja Adamiča deloma spremenili svo-

je nazore in so vsaj deloma za skupno stvar in poraz reakcije. Velik korak naprej je bilo formiranje Združenega odbora Srbov, Hrvatov in Slovencev, kajti v tem odločnem trenutku med temi narodi za zmago nad osiščem in za ustvaritev sporazuma v bivši Jugoslaviji so pošteno in iskreni borilci, ki bodo delovali za tesnejšo viji.

Če vzamemo to v poštev, potem se lahko konstatira, da bodo v bližnji bodočnosti tudi Slovenci v Združenih državah kmočno storili okrak naprej in morda nas bo to vala, da bomo bolj aktivni za blagor večine. Morda se iz tega izčini še kaka organizacija, ki bo posnemala žipahnost in politično delovanje kriza in trpljenje spametov Slovencev sosedov.

Drugi priporočil nimam kakor to, da bi bilo zelo umestno in tudi potrebno, da se vaša konvencija izreče za sodelovanje z SANS, ka-

kor je to predlagal Sodec. Vaše sodelovanje bi pomenilo mnogo, ker bi nam prinesli novega duha in živahnosti, obenem pa bi vplivali na voditelje SANS, da pospešijo politično akcijo, da ustvarimo jednolito enotnost med vsemi razvednimi Slovenci, kajti čas se priključuje, ko bo fašizem izkorenjen, ko bodo narodi pričeli urejevati svoje meje in oblike svojih vlad. Takrat pa moramo biti vsi kot eden pripravljeni, da jim damo vso moralno in politično podporo, tako da bo trajen mir in boljša bodočnost vsem narodom počivala na trdni podlagi, da se nebo omgla spet ponoviti kakšna pogodba ali ponovno razkosavanje narodov.

Obilo uspeha in napredka želi konvenciji in Zvezi Kanadskih Slovencev in njenemu glasilu Edinosti, ki je najboljši organizator, zato ga izboljšajte in razširite v vsako slovensko hišo.

U sodružnim pozdravom
George Witkovič

IZ URADA SLOV. NAROD. AMER. SVETA

Tretje vojno posojilo in naša navodila

Združene države ameške so v vojni, vsiljeni vojni, v kateri gre za to, da se za vselej zavije vrat barbarskemu fašizmu vseh vrst, v kateri gre za odpravo razbojniške nasilnosti in ustalitev trajnega pa pravičnega mira, v kateri gre za zmago demokracije in z njo tudi za rešitev, osvoboditev in združenje zaslužnega pa raztepenega slovenskega naroda v stari domovini.

Toda za vsako vonjo je treba denarja, denarja in zopet denarja. Zato se zdaj naša vlada že tretjič v tem svetovnem pokolju, izzvanem od Nemčije, Italije in Japonske, obrača do ameriškega ljudstva s pozivom, naj jo založi z denarjem, da more uspešno nadaljevati boj, ki napoveduje zadnjo uro nemški gospodolavnosti in japonski vladohlepnosti, med tem ko so Italijani že na kolenih.

Vsak dolar, ki se vloži v to vojno posojilo, pomeni nov žebelj za trugo roparskega osiše. Vsaka vladna vojna obveznica, ki jo kdo kupi, pospeši zmago demokratičnih vojska nad temnimi silami fašističnega barbarstva in prihod srečne dobe, ko se ljudem ne bo več treba trestiti pred strahotami mednarod-

nega razbojništva in ko bo vsakdo varen pred strahotami mednarodnega razbojništva in ko bo vsakdo varen pred pomanjkanjem svobode užival sadove svojega truda. Vrh vsega tega je denar, ki se da za vojne vladne obveznice ali bonde, tudi z gospodarskega stališča zelo pametno in plodonosno porabljen. Po določenem roku se bo kupcu obveznic vrnil z obrestmi vred. Kajti te obveznice niso davke, nego hranilne vloge pri najzanesljivejši in najvarnejši trdki na svetu — pri vladi Združenih držav ameriških.

To so tehtni in jasni razlogi, zakaj naj naši ljudje po vseh svojih močeh podpro kampanjo tretjega vojnega posojila s kar največjim nakupom vojnih vladnih obveznic. Z dejanji človek najbolje pokaže, kako misli in kaj je.

Dokler so se naši ljudje v starem kraju prepuščali pasivnemu odporu proti svojim zatiralcem, se ni prav nihče znenil zanje. Ko so pa zavili svoje krampe, kose, cepce in kole ter začeli udrihati z njimi po bučah Nemcev, Lahov in Madžarov, se je jel zanimati zanje ves svet, pred katerim veljajo sedaj Združenim odborom južnoslovenskega borce svobode in demokracije.

Prav taka je z nami v tej deželi ne vlade obveznice, kupljene v tej

na domači fronti. Dokler se vsa naša vojna prizadevanja potapljajo v ogromni ljudski gmoti, nas ne more razločiti niti naša širša javnost, niti ne naša vlada, pri kateri iščemo zaslonbe v svojem stremljenju za rešitvijo, osvoboditvijo in združitvijo slovenskega naroda v stari domovini. Zato moramo gledati zlasti v kampanji tretjega vojnega posojila na to, da zvedo v Washingtonu, v kolišni meri jo podpiramo.

In kako naj to storimo?

Slovenski Amerikanci imamo Slovenski ameriški narodni svet, ki mu je naloženo, naj poskuša po vseh svojih močeh rešiti slovenski narod narodnega pogina in združitvijo vse slovensko ozemlje v svobodno in demokratično Slovenijo v okviru neodvisne in demokratične Jugoslavije. V teh svojih naporih se ta organizacija v prvi vrsti obrača do naše vlade v Washingtonu. Seveda ne more tjakaj s praznimi rokami. S sabo mora imeti dokaze, da podpirajo to deželo tisti, ki jih predstavlja in zastopa.

Zastran tega želi v soglasju z Združenim odborom južnoslovenskih Amerikancev, da bodo vse vojne obveznice, kupljene v tej

deželi domača prav povsod, koder živijo naši ljudje, središča za zbiranje podatkov o nakupovanju vojnih vladnih obveznic med življenjem slovenskega pokolenja.

Njim naj naznanijo vsi — posamezniki in skupine — koliko obveznic so kupili in za koliko. Podružnice same naj vsaka v svojem okolišču skrbijo za to, da bo to vedela ecla naselbina, oziroma celo področje vsake podružnice posebej.

NAŠE GIBANJE

V dobi od 9 do 16 septembra se je prijavila v ta urad nova podružnica šte. 92 SANS, St. Michael Pa., nastala iz dr. šte. 190 SNPJ.

V istem času so nam poslane prispevke sledeče podružnice: šte. 1 SANS, Detroit, Mich., \$100.00; šte. 9 SANS, Willock, Pa., \$5.68; šte. 12 SANS, W. Aliquippa, Pa., \$29.25; šte. 23 SANS, St. Louis, Mon., \$15.25; šte. 33 SANS, Bridgeport, O., \$65.25; šte. 52 SANS, Pueblo, Colo., \$5.00; šte. 52 SANS, Chicago, Ill., \$12.25; šte. 53 SANS, Johnstown, Pa., \$8.00.

Ko bo konec te kampanje, naj vsaka naša podružnica pošlje vse podatke, ki se bodo tikali tega nakupovanja, v ta urad.

Dol z narodni-mi izdajalci

MIHAJLOVIČ IN NJEGOVA RAZDIRALNA AKTIVNOST

Spominjamo se obtožnice Osvobodilne Fronte v Sloveniji, proti takozvanim oddelkom "bele garde" organizirane z pomočjo in po navodilih Mihajloviča, ter domačih izdajalcev v borbi proti slovenskim oddelkom Narodne Osvobodilne in Partizanske armade.

Nato je naslovil obtožnico Dr. Mikoš v istem smislu na slovenske katolike in krščanski svet v splošnem, proti zločinom storjenih po "beli gardi" v Sloveniji.

Dne 13. septembra "Svobodna Jugoslavija" v svoji redni emisiji poroča naslednje:

"Razdiralna aktivnost Mihajloviča se nahaja pred vse večjim odporom z strani raznih slojev Slovenskega naroda. Dejstvo, da je nekadajni major jugoslovanske redne armade Dragotin Novak po navodilih Mihajloviča, pričel organizirati svoje takozvane oddelke "bele garde" "kmetске заштите" in "legije smrti" z namenom razediti Slovenski narod, kateri se zedinjuje okrog Osvobodilne Fronte. To je pa dovolj da vemo o vlogi tako Mihajloviča, kakor tudi raznih drugih narodnih izdajalcev v osebinah imenovanega Novaka in njemu podobnih, kateri kljub svoji razdiralni vlogi ne bodo uspeli razediti Slovenski narod, kakor je njihov zločinski namen".

"Pred nedavnim dvainštirideset slovenskih častnikov bivše redne jugoslovanske armade, kateri se bojijo v Sloveniji, naslovilo je poziv vsi maktivnim in rezervnim častnikom kakor tudi vojakom bivše jugoslovanske armade, da se pridružio Narodni Osvobodilni armadi. Poziv odkriva izdajalsko vlogo Mihajloviča in Novaka, etr pozivlja slovenski narod da strne svoje vrske v "rog Osvobodilne Fronte".

Avrišič, nekadajni general-stabni častnik jugoslovanske vojske, zdaj pa pomočnik poveljnika Narodne Osvobodilne armade v Sloveniji in član izvrševalnega odbora Osvobodilne Fronte."

Takšno vlogo igrajo narodni izdajalci v času, ko je potrebno največ sloge in vzajemnosti za narodno osvobodjenje, organizirajo posebne razdiralne in razbojniške skupine.

Z naše strani odločno protistramo proti izdajalcem narodnih interesov, ter z tem občin stvari protifašistične borbe. Obsodimo Novaka vred z Mihajlovičem, kot izdajalca!

Oba sta me seznanila z uglednimi Slovenci in Slovenkami v Clevelandu. Medtem seveda mi je bila čast seznaniti se s mestnim županom, Mr. Lauštom, katerega kakor razvidno je precej interesirala konvencija H. B. Z., zlasti pa razdorno delo Pavelčević. Pravi, da ni imel priložnosti se podrobneje seznaniti z njihovim škodljivim delom. Ni pa izključeno da bi ne imel priložnosti recimo v bodoče.

Torej tem potom se želim zahvaliti za obilno postrežbo pri mojem stricu, drugih žlahtnikih in prijateljih v Clevelandu! Morda kdaj na nese priložnost enega ali pa drugega, da se bo podal na Pacifiško obrežje k nam v Vancouver. Takrat bomo povrnili uljudnost in postrežbo!

Družina Sertič.

Vsaka naša podružnica naj natančno zapisuje vse te podatke — število obveznic in zneske, ki so se plačali za kupljene bonde.

PROGLAS KONVENCIJE

PRAVILA ZVEZE KANADSKIH SLOVENCEV

UVOD

Razvojna povest balkanskega poluotoka; beda, siromaštvo in zapostavljanje, primoralo je veliko večino kanadskih Slovencev, izseliti se iz rojstne domovine v svet za kruhom ter svobodnejšim načinom življenja. Pretežna večina, nastanila se je v industrijskih področjih Kanade, služeč si vsakdanji kruh v rudnikih, tovarnah, gozdu in poljedelstvu.

Torej jasno je, da so se priselili v Kanado, ne kakor gosti, ampak odločili z svojim marljivim delom zagotoviti si življenjski obstanek in pomagati k njenemu razvoju, kot nove domovine.

Glavna svrha Zveze radi tega je, pomagati kanadskim Slovincem, da postanejo dobri Kanadčani in sestavni del kanadskega naroda. To je prvotna naloga in cilj Zveze Kanadskih Slovencev.

Stoječa pri tem načelu ter žnjim vskladi svoje aktivnosti, nepozablja na najstarejšo tradicijo našega naroda in njegove domovine, katera nas je vzgojila.

PRAVILA

ČLAN I

CILJ IN NALOGE

1 — Ime organizacije je: Zveza Kanadskih Slovencev. Skrajšano pa: Z. K. S., ali pa Zveza.

ČLEN II

CILJ IN NALOGE

2 — Vzajati Kanadske Slovence, da postanejo vdani državljani nove domovine, lasnega izbora — Kanade.

3 — Organizirati in združiti Kanadske Slovence, pospešiti in razviti najlepši del narodne kulture v svrhu tesnejših stiskov in neločenih odnosov izmed njih in kanadskih Slovencev. Sredstva po tem kateri se to doseže na kulturnem polju so: dramski odseki, pevski zbor, godbeni zbori, športni klubi in temu podobnih aktivnosti, da doprinesemo naš delež k hitrejšemu razvoju kulturnega življenja Kanade.

4 — Praznino izmed Kanadčanov slovenskega porekla in njihovih roditeljev, spolnjevati z prirejanjem večernih šol in predavanj o angleškem jeziku. Pomagati jim da se uče tako angleškega jezika, kakor tudi s vzpnavanjem s institucijami Vel. Britanije in Kanade; pravici in obveznostmi, katere jim nudi nova domovina.

5 — Pomagati Kanadskim Slovincem v kulturni in gospodarski izobrazbi k boljšemu gospodarskem položaju; življenjskemu standardu in obstanku, ter prožiti bratsko pomoč vsem, katerih stremenje je k odobriti kanadskega naroda.

ČLEN III

NAS PRILOGE VOJNIM NAPO- ROM KANADE IN ZAVEZNI- KOV

6 Zveza Kanadskih Slovencev smatra, da je današnja vojna Zedinjenih Narodov, tudi naša vojna. Da je o njenem izhodu, odvisna u sode tako Kanade in vsega človeštva, kakor tudi našega naroda v stari domovini. Vsled tega dejstva, Zveza pred svoje članstvo postavlja sledeče naloge in obveznosti napram Kanadi in zaveznikom.

a — Organizirati in vzbujati Kanadčane slovenskega porekla, za moralno in materialno podpiranje vojnih naporov Kanade in njenih zaveznikov, to je: Vel. Britanije, Združenih držav, Sovjetske Unije, Kitajske in drugih.

b. — Moralno in materialno podpirati osvobodilno borbo Slovencev, Hrvatov in Srbov v Jugoslaviji, za dejansko osvobodjenje in enakopravnost.

c. — Zedinjevati in vzbujati Kanadskih Slovencev v borbi proti fašističnim uslužbenecem na tem kontinentu in v stari domovini.

d. — Vztrajno in požrtvovalno brez kakršnega koli osebnega mo-

tiva, delati v pravcu dobrih odnosov in utrjevati bratsko slogo in enotnost izmed kanadskih Slovencev, Hrvatov in Srbov v svrhu; izdajnejše podpore Zedinjenim Narodom in osvobojeju naših narodov na očetovskem domu.

e. — Zveza Kanadskih Slovencev, ne pripada niti eni politični stranki, ampak vztrajno in odločno stoji na strani demokracije; svobode in pravice velikih in malih narodov, ter na strani napredka človeštva.

ČLEN IV ČLANSTVO

7. — Članom (com) lahko postane vsak kanadski Slovenec in Slovenka iznad 16 let starosti, neoziraje se na spol, veroizpoved ali pa politično pripadnost, izvzemivši:

a. — Odkriti fašisti in oni kateri podružujejo idoološko ali pa organizacijske vezi z fašisti.

b. — Osebe, ki so prizadele moralno in materialno škodo Zvezi ter narodnim interesom tukaj ali pa v stari domovini. Zatem vohuni in protinarodni elementi.

ČLEN V

DOLŽNOSTI IN PRAVICE ČLANSTVA

8. — Vsak član (ca) plača pristopnino 25 centov, ter nadaljnih 25 centov redne mesečne članarine; izvzemivši članic, katere plačajo le 10 centov mesečne članarine. Odseki Zveze, članarino in pristopnino brez odbitka pošljejo na Glavno Upravo ne kasneje od 20 v tekočem mesecu, za minuli mesec.

9. — Sprejem novega člana (ce) potrjuje redna seja odseka z večino zato odanih glasov.

10. — Vsak član Zveze dolžan (na) je upoštevati in ravnati se po pravilih Zveze ter njenih načelih. Mesečevati se redno sredi; izgovorjati naloge odseka v duhu splošnih sklepov Konvencije in drugih odborov odseka in Zveze. Vsak član (ca) ima pravico na vseh sejah do besede in kandidature v vse izvršujoče odbore odseka in Zveze.

11. — Člani (ce) ki nimajo stalnega bivanja ali pa ne žive v mestih kjer posluje odsek Zveze, se smatrajo samostalni člani. Vsled tega so v zvezi z Glavno upravo, dokler niso spremenili svojega bivanja kjer je ustanovljen odsek. Taki člani plačajo svoje mesečne prispevke Glavni Upravi, sicer dokler nimajo priložnosti pristopiti v odsek Zveze v eni ali pa drugi naselbini.

12. — Član (ca) kateri (a) je prekršil (a) pravila Zveze in kateri (ra) dela proti njenim načel in ciljev, izključuje se iz vrst članstva. Tako izključitev odloča redna seja odseka z večino oddanih glasov članstva. Izključeni član (ca) ima pravico do pritožbe na glavno upravo ali pa Konvencijo.

ČLEN VI

PRAVICE IN OBVEZNOSTI ODSEKOV

13. — Odsek Zveze Kanadskih Slovencev, se lahko vstanovi v vsakem mestu kjer se nahaja ne manj od pet Slovencev in Slovenk. Odseki Zveze so skupni, to je od moških in ženskih članov. Kar pomeni, da se ne vstanovljajo posebej moški ali pa ženski odseki.

14. — V mestih in naseljih kjer je manj od pet članov od, vsake narodnosti posebej, se lahko vstanovi odsek treh narodnosti. Taki odseki bodo znani kot "mešani odseki", Kanadskih Slovencev, Hrvatov in Srbov. V takem slučaju taki odseki so nadležni oni glavni upravi, čigar večino predstavljata ena narodnost v dotičnem odseku. Člani, ki so v manjšini v takih odsekih, a polje je da se lahko vstanovi posebej odsek, svoje narodnosti z namenom vstabadlo delovati za povečanje članstva noviti posebej svoj odsek.

15. — V mestih kjer obstojajo tri odseki treh bratskih Zvez, se lahko vstanovi odbor mestnega Sveta. Tak odbor tvore tajniki mestnih odsekov

REZOLUCIJA

S ozirom na svetovni položaj protifašističnega zavezništva v borbi proti fašizmu, največjega sovražnika vseh svobodoljubnih in demokratskih narodov, posebej Slovanov; in s ozirom na notrajne zadeve narodnih pravic; narodnih meja zlasti Zedinjene Slovenije; demokratične in svobodne Jugosla-Kanadi, srpske Hrvatce in vije, Balkana in v svetu v splošnem, prva Konvencija Zveze Kanadskih Slovencev odločno poudarja; da je narodna enotnost, prijateljstvo in sporazum med narodi ne le nujnost za popolno zmago nad fašizmom, ampak istočasno osnovna opora v vseh drugih zadevah povojnega sveta; za trajen mir, svobodo, napredek in progres. Zato smatra za potrebno:

1) Proširiti aktivnost Zveze kot celote in urgirati za večjo in izdatnejšo podporo kanadskih Slovencev v prid naši domovini v vseh zadevah borbe proti fašizmu, za čim prejšno zmago.

Aktivno sodelovati v vojni proizvodnji; skrbeti za normalni in nemoten pogon vojne proizvodnje; pomagati v kampanjah Rdečega križa; zbirati vojno posojilo, ter končno vskladi svoje delovanje vred z kanadskim narodom, za splošno narodni in kulturni napredek.

2) Neumorno delovati na polju bratske sloge in enotnosti kanadskih Slovencev, Hrvatov, Srbov, ter drugih Slovanov in kanadskega naroda v svrhu podpiranja vojnih naporov Kanade, njenih zaveznikov, ter Narodne Osvobodilno in Partizanske armade v stari domovini.

3) Zveza je pripravna sodelovati s podpornimi društvi in drugimi skupinami kanadskih Slovencev ne glede na njihove politične ali pa verske nazore v svrhu podpiranja osvobodilne borbe našega trpečega naroda pod vodstvom Osvobodilne Fronte; za Zedinjeno in svobodno in demokratično Jugoslavijo.

Dalje v svrhu uspešnejše materialne pomoči kadar se ukaže priložnost da se bo tako pomoč lahko poslalo, ik je tudi lahko v različnih potrebščinah, resničnemu nar-

Naloge mestnega Sveta so: Vskladiti društvene in druge aktivnosti, v svrhu skupnih akcij, v prid nove domovine Kanade, stare domovine Jugoslavije in vseh kanadskih Slovencev, Srbov in Hrvatov.

16. — Izvrševalni odbor odseka se sestoji iz ne manj od treh članov: Predsednika, tajnika in blagajnika. Odseki, ki so številčno mečnejši izvolijo poleg teh: podpredsednika, organizatorja; predsednika in dva člana nadzornega odbora; predsednika in dva člana prosvetnega odbora itd., lahke spolnjevajo potrebne odbore pri odseku, za večji napredek odseka in Zveze.

17. — Oseki Zveze tam kjer je priložnost ne pozabiti na mladino in naraščaj. Tam kjer je priložnost potrebno je vstanoviti mladinske klube in otroče vrtce. Taki klubi mladine in vrtci naraščaja, so lahko posebej ali pa skupno z mladino in naraščajem hrvatskih in srpskih družin. Izvršujoči posli so v rokah mladine, ali pa podnazorstvom odseka Zveze, kateri mora skrbeti in nuditi pomoč za razvoj mladinskih klubov in vrtcev naraščaja.

18. — Vzlic temu da obstojajo tri nacionalne organizacije, to je: Zveza Kanadskih Slovencev; Zveza Kanadskih Hrvatov in Zveza Kanadskih Srbov; ter vzlic temu da so neodvisne ena od druge ali pa katere koli druge organizacije, so njihovi interesi in cilji tesno vezani in enaki. Zaradi tega bodo v vseh svojih aktivnostih sodelovale in razvijale bratsko slogo in svrhu skupnih interesov kanadskih Slovencev,

rodnemu predstavništvu, oziroma vodstvu Osvobodilne Fronte.

4) Zveza kot celota odobrava program aemriških južnih Slovanov, ter obljublja svojo moralno in tudi ideološko podporo temu odboru. Ravno tako je pripravna na afilicijo z SANS-som, kljub temu da so pravila Zveze daleč v ospredju; za moralno in ideološko sodelovanje v svrhu obsežnejšega enotnega glasu kanadskih in ameriških Slovencev v prid narodnih meja in narodnih pravic našega naroda v stari domovini.

Toda pri tem odločno naglašaja, da se ne strinja z SANS-vim programom zaradi omejitve priznati Narodno Osvobodilno in Partizansko armado, kakor tudi Oslobojilno Fronto.

5) Tako delovanje mogoče je vskladi edino moralno in ideološko. Naše poslovanje je v Kanadi, nedočno od splošnih nalog kanadskega naroda v tekoči vojni, kakor je delovanje SANS-a v Združenih državah neločno od ameriškega naroda. Kakor na eni tako na drugi strani ne sme biti ovir proti teh skupnih in neločenih nalog. Zato je naša dolžnost graditi pokret enotnosti kanadskih Slovencev v Kanadi, ameriških Slovencev pa v Združenih državah za koordinirano pomoč v prid zmagi nad fašizmom na prvem mestu. Medtem pa vsak na svojem polju dela zbirati materialno pomoč za naš trpeči narod v stari domovini.

6) Materialno pomoč odseki Zveze lahko zbirajo med časom raznih drugih kampanj, kakor utdi prispevke od onih rojakov, ki so pripravni prispevati v ta namen recimo od svoje redne plače mesečno. Tak sklad bo naložen na ime Zveze, ter bo onjem posebej poročano v listu Edinosti, kakor tudi pod nazorstvom nadzornega odbora Zveze.

7) Konvencija na podlagi poročil ter skupnega delovanja Zveze, vidi močno potrebo proširiti delovanje z postojeciimi odseki, kakor tudi vstanoviti odseke v onih naselbinah, kjer ti še niso vstanovljeni. Za večji in hitrejši uspeh, naproša rodoljubne Slovence in onih naselbinah kjer neobstoja odsek Zveze,

Hrvatov in Srbov.

19. — Zveza smatra, da je društveno življenje našega naroda v Kanadi, mogoče vskladi, le ako se vskladijo tudi naši odnošaji, to je: izogibanjem in nepovzročanjem mrznje, razdora in zavisti. da je sodelovanje kanadskih Slovencev, Srbov in Hrvatov ne le mogoče, temveč tudi nujno. Zato izjavlja, da je za razprostrto sodelovanje po vseh enotnih vprašanjih za interese Kanade in našega naroda.

ČLEN VII

VRHOVNA UPRAVA ZVEZE

20. — Vrhovna Uprava Zveze, je nacionalna Konvencija. Nacionalna Konvencija se vrši vsako leto enkrat, katero sestavljajo delegati Zveznih odsekov.

21. — Konvencija izvoli sledečo glavno upravo Zveze: Glavnega Predsednika, dva podpredsednika; glavnega tajnika; glavnega blagajnika; gl. Organizatorja; tri člana nadzornega odbora, tri člana prosvetnega odbora ter predstavnik Mladine in naraščaja.

Glavni stan Zveze je Toronto, sicer dokler redna ali pa izvenredna Konvencija ne spremeni ta sklep.

22. — Glavni Odbor, katerega tvori 13 članov, se sestane vsaj enkrat v šestih mesecih; dokler vsa spadajoča opravila izmed Konvencije vrši glavni izvrševalni odbor Zveze. Proširjeni glavni odbor s predhodnim posvetovanjem odsekov Zveze, lahko skliče izvenredno Konvencijo, ali pa na zahtevo tri četvrtinske večine članstva.

da nas v tem oziru podpirajo in pomagajo za ustanovitev odseka.

Ravno tako vidi optrebo proširiti prosvetni poduk in protifašistično zavest s prirejanjem predavanj, kakor tudi poučevanjem mladine v materni besedi. Tam kjer je priložnost za vstanoviti mladinski Klub in krožek naraščaja, odseki Zveze so dolžni pomagati mladino in naraščaj k boljšemu poznavanju domovine odkjer so njihovi starši, kakor tudi druge kulturne in prosvetne vzgoje.

8) Konvencija odločno poudarja borbo proti elementom, kateri namerno in nedostojen način obrekuje naše vrste ter izmišljajo raznovrstne obtožbe proti posameznikom, organizacijam, tisku i td., namenoma povzročiti sovraštvo in razkol med kanadskimi Slovenci, Hrvati in Srbi.

Poleg tega odločno protestiramo proti onih "velikanov in obtožnikov", ki na reven način obtožujejo slavnega pisatelja L. Adamiča, češ da je v stikih s "komunisti", ki odločno zagovarja Osvobodilno Fronto, Narodno Osvobodilno in Partizansko armado, ter slogo ameriških južnih Slovanov.

Odseki Zveze v bodoče bodo morali dati večjo pozornost proti takim škodljivcem, ter jih odkriti v pravem pomenu njihovega dela.

9) Da se dosedajni glavni odbor proširi in sicer na 13 članov. Namesti pa glavnega tajnika na stalno delo v uradu Zveze v svrhu boljše aktivnosti in ko-operacije izmed odsekov in Zveze v vseh zadevah aktivnosti indela.

Dalje, da glavni Izvrševalni odbor tvore: Gl. predsednik, gl. tajnik in gl. blagajnik, proširjeni odbor pa vključujoč ostalih 10 članov.

10 Konvencija daje vso čast in priznanje na odločni vlogi na polju bratske sloge in enotnosti v borbi proti fašizmu — Edinosti. Zato smatra za svojo dolžnost ne le podpirati list potom svojih odsekov in Zveze kot celote, ampak sodelovati potom glavnega odbora Zveze v najtesnejšem sporazumu z uredništvom Edinosti, za proširjenje lista v naročninah in za tiskovni sklad, da čimprej postane tednik.

23. — Glavni izvrševalni odbor tvori: Glavni predsednik, tajnik, blagajnik, organizator in predsednik nadzornega odbora, kateri izmed sebe proširjenega glavnega odbora in Konvencije, vrši spajajoča opravila Zveze po sklepih Konvencije in zvezinih pravilih.

24. — Pravila Zveze lahko izpremenijo, dopolni ali pa popolnoma zavrne, le redna ter izvenredna Konvencija.

DODATEK K PRAVILIM.

Na vstanovni Konvenciji sklicani po pokretu za Osvobodjenje stare domovine, ki se je vršila dne 2 in 3 maja 1942 v Toronto, vstanovljene so tri bratske Zveze — Zveza Kanadskih Slovencev — Zveza Kanadskih Hrvatov in Zveza Kanadskih Srbov, istočasno vstanovljen je odbor Medmestnega Sveta, kanadskih Slovencev, Hrvatov in Srbov. Ta odbor tvore glavni tajniki treh bratskih Zvez v svrhu mobilizacije somišljenikov za podpiranje vojnih naporov Kanade in za obče delovanje na polju izboljšanja življenjskega položaja našega naroda v Kanadi in tudi stari domovini.

Mestni Svet ni administrativne, oblasti, ampak izključno svetovale in kooperativen. Ve tri Zveze si azdržujejo popolno neodvisnost. V kolikor so tehnične prilike dopuščale Pravila treh bratskih Zvez so istovetna in enaka.

Redna Konvencija Zveze Kanadskih Slovencev, ki se vršila dne 6 in 7 septembra 1943 je polnilna pod členom 7 in točko 20, da se vrši redna Konvencija vsako leto

in toski 21 in 22 s dopolnjeno glavno upravo Zveze od 13 članov. Razen tega pravila Zveze so sprejeta brez spremembe.

V Torontu dne 6 in 7 septembra 1943.

Prva konvencija Zveze Kanadskih Slovencev, pričela se je dne 4 septembra 1943 ob 10-30 dopoldan na 386 Ontario St. Toronto z sledečim dnevnim redom:

- 1) Otvoritev Konvencije
- 2) Čitanje imen delegatov in drugih zastopnikov
- 3) Vovitev konvenčnega predsedništva; konvenčnega zapisnika; nadzornega odbora; odbora za pravila in odbor za rezolucije in pozdrave.
- 4) Poročilo glavnega tajnika.
- 5) Poročilo urednika Edinosti
- 6) Poročila delegatov in diskusija na podlagi poročil
- 7) Predlogi in sklepi
- 8) Poročila raznih odborov z diskusijo
- 9) Volitev bodočega glavnega odbora
- 10) Zaključek.

Br. Martin Bajuk, odpre Konvencijo z pozdravnim na govorom delegatom in gostom; ter jih pozove za eno minuto molka v počast in spomin padlim borcem za demokracijo in svobodo.

Zatem v kratkih besedah oreše pokrenitev Zveze Kanadskih Slovencev pred letom dni, važnost njenega dela med Slovenci in njen napredek v tem času.

Vidna potreba je bila sklicati Konvencijo ne le za popolnitev glavnega odbora, ampak tudi za pospešitev razvoja te naše narodne in demokratične organizacije. Ape-lira, da vsaki naj pazno zasleduje potek zborovanja, ter daje nasvet in priporočila za bojše sklepe bodočih del, katera naj bi bila v korist ne samo Zvezi, ampak vsem Slovincem v novi domovini.

Zatem prečita dnevni red Konvencije, kateri je enoglasno sprejet. Nato, čita se imena uradnikov in delegatov. Navzoči so: Glavni predsednik M. Bajuk; glavni tajnik R. Maurin; urednik Edinosti, Geo Matešič in odborniki: Jože Smrke, Louis Zdravje in Jože Miketič. Delegati: Toronto, J. Serjak, L. Troha. Windsor, J. Kobetič, Katarina Crnek. Timmins, Margaretta Slak in Franc Brkacep. Sudbury, Jože Srke, Marija Srke in Ciril tSrbenc. Port Arthur, Toni Cimprich. Odseki Vankuver in v Kirkland Lake, nista bila zastopana po delegatih.

Preide se na volitev konvenčnega predsedništva. Enoglasno izvoljena sta, Martin Bajuk in Jože Miketič.

Nato preide se na volitev konvenčnega tajništva. Izvoljena sta Ludvig Troha in Louis Zdravje. Za pregledovanje blagajniških knjig izvoljena so: Margaretta Isak, T. Cimprich in Jože Smrke. V odbor za pravila, J. Serjak, J. Miketič, in Ludviki Troha. V odbor za rezolucija in pozdrave: Geo Matešič, Jože Srke, Jože Miketič, K. Crnek in R. Maurin.

Z tem je izčrpana prva, druga in tretja točka dnevnega reda. Preide se k štiti točki poročila glavnega tajnika. Ker je pa ravno pred časom za kosilo, je mišljenje prisotnih da se zborovanje prvega zasedanja z tem zaključijo.

Br. Maurin predlaga da se drugo zasedanje konvencije prične ob drugi uri popoldan. Podpira brat Kobetič. Predlog enoglasno sprejet.

II Zasedanje Konvencije
Brat konvenčni predsednik Jože Miketič, odpre zborovanje točno ob 2 popolne. Nazovči vsi odborniki in delegati.

Predno se preide k poročilo glavnega tajnika, je na raspravi vprašanje kedaj se zaključijo konvencijo, zaradi tehničnih vzrokov, oziroma ker se nekateri delegati omajo

povrniti čimprej na delo. Medtem br. predsednik pojasni, da je v nedeljo popolne Mednarodni piknik, ter da bi bilo prav primerno, da se ga delegati če je njihova želja vdeležijo. Delegati iz Toronta so mišljenja, da se konvencija vrši v nedeljo popolne in nadaljuje v ponedeljek, ter zaključijo istega dne z javnim shodom.

S pojasnilom br. predsednika, da se konvencija nadaljuje v nedeljo samo dopolne, ter nadaljuje in zaključijo v ponedeljek, se strinja večina. Nato sestra M. Slak predlaga pojasnilo br. predsednika; da se sprejme. Podpira Jože Smrke. Predlog enoglasno sprejet. Preide se na glavno poročilo brata glavnega tajnika R. Maurin.

POROČILO GLAVNEGA TAJNIKA

Izvenredno me veseli, da se mi je prožila sicer prva prilika pozdraviti slovenske delegate zbrane na svoji prvi Konvenciji Zveze Kanadskih Slovencev. V imenu dosedajnega glavnega odbora, vas prisrčno pozdravljam tako delegate, kakor tudi druge predstavnike in goste.

Kakšna razlika od lanskega leta? Lansko leto ob vstanovitveni konvenciji treh bratskih Zvez, pristostovalo nas je 8 Slovencev. Nikakor nemorem trditi, da smo takrat zastopali odseke Zveze v takem pomenu, kakor danes. Namreč zastopali smo idejo, ki je vzklija v skupnem zborovanju Slovencev, Hrvatov in Srbov; da se vstanovi tri bratska pokreta, ki bodo po načelih in ciljih si popolnoma enaki in v najtesnejših odnosajih bratske sloge in enotnosti, delovali za obče stvari in borbi proti fašizmu.

Ta idejna zamisel je dobila vse-kakor odziv po večini naselbin! Če ravno ne v popolnoma praktičnem vsaj v moralnem oziru je njen rezultat, da je danes zastopanih sedem odsekov Zveze Kanadskih Slovencev. Ti so vstanovljeni od lanskega leta sem v Vankuverju, Port Arthurju, Geraldtonu, Sudbury, Timmins, Toronto in Windsorju.

So še naselbine kjer bi se lahko vstanovili odseki in na ta način povezali ne samo dotične naselbine skupno z odseki Zveze, ampak istočasno z delom v narodnih, kulturnih in tudi skupnih nalogah tekočega časa. To je vprašanje pred Konvencijo in bo treba ukreiniti vse potrebno, da se tudi v teh naselbinah vstanovi podružnice narodne protifašistične in demokratične organizacije.

Če so opravičeni vzroki, da do danes niso vstanovljeni odseki po vseh naselbinah, kjer žive Slovenci? Mislim da niso! In tudi bi ne smeli obstojati. Saj je vendar to organizacija nas vseh v načelih in smernicah, neločljiva od splošnih interesov naroda. Če pa količjak razumemo tekočo vojno, tedaj je nujnost temvečja, kajti od njene-ga izhoda je odvisen naš nadaljni ogstaneek kot naroda. Temu najboljši dokaz je dosedajno delovanje vstanovljenih odsekov, obenem tudi pravila, katera so osnovni potok organizaciji v duhu časa in odgovarjajoča vsm onim, ki ljubijo slobodo za svoj in druge narode. Pristopna so vsm onim, ki hočejo pomagati borbi proti fašizmu, največjemu sovražniku svobode, napredka in progressa in naposled narodne neodvisnosti.

Do danes odseki Zveze prispevali so sorazmerno zelo lepo vsoto denarja v prid kampanji za pomoč Sovjetski Uniji, Rdečemu Križu in tudi za vojno posojilo naši novi domovini. Ponekod so celo prednjačili Slovenci v vojnem posojilo kot je to naprimer Sudbury, Port Arthur in drugod. Ta pomoč bi bila naravnost večja in uspešnejša, da smo recimo sodelovali vsi skupno po vseh naselbinah in pokazali vneto voljo tako, kakor je bilo potrebno. Toda to ni bil do cela slučaj.

Vemo da so v gotovih naselbinah ljudje, ki ob strani gledajo na Zvezo, kot nekakšen pokret nepotreben kanadskim Slovincem. Nadaljevanje na 7 str.

SLOVENCİ NEISCEMO MILOSCIN

Ampak svobodno in Zedinjeno Slovenijo

NADALJEVANJE ZAPISNIKA KONVENCIJE

Ne vem če so na ta način prigovori sem in kje zunaj Toronto, toda v Toronto se je dobilo takih oseb.

Le zaradi doslednosti časa, vprašamo se, če je res kanadskim Slovincem potrebna ena organizacija, da jih narodno skupno veže in vzgaja v enotnem duhu vseh svobodoljubnih in rodoljubnih sil, za svoj obstanek in za narodno čast? Mislim in sigurno večina kanadskih Slovincov bo potrdila, da nam je taka organizacija potrebna in tudi nujna.

Kako naj pogledamo v oči drugim narodnim skupin, ki se žrtvujejo moralno materijalno, da se veliki cilji in plemenite naloge vresničijo? Slovenci niso sebičneži in da nas zavist nadvladuje kadar se gre za pravico! Saj so naši pradedi smelo ponavljali svoje ime: "Slovenci smo"! Spravljali so sklad naše kulture in narodnih običajev za svoje potomce, zavedajo se, da bodo ti nadaljevali od tam kjer so oni prenehali, za narodne pravice in obstoj.

Ta očitni naslednik je Narodna Osvobodilna in Partizanska armada v starem kraju. Tem aslednikom slikovitih, junaških in narodnih tradicij, hočemo biti tudi kanadski Slovenci, kot narodna skupina, neločljiva od kanadskega naroda kot celote. Ne zato da se hočemo ošabno ponašati, ampak zato, ker so te tradicije v skladu pravice, svobode in enakopravnosti.

Torej iz tega jasno razvedra se potreba organizacije. Mi če hočemo kaj doseči, da se bo slišal naš glas in vpoštevala naša beseda in pravica naroda moramo biti organizirani; složni in sporazumni v vseh teh in takih zadevah. Če vzdihujemo posamezno in se pritožujemo, ne moremo doseči uspeha. Dosegli ga bomo edino potom organizacije in naše enotnosti!

V bistvu organizacija kolikor je vrednotna k proširjevanju narodnih običajev, njegove kulture in izobrazbe, toliko je obenem narodna enota, ki v mislih in dejanjih nastopa in dela složna. To je tista moč ki je skoraj na prvi pogled nevidna, a v bistvu tako činkovita, da brez nje je nemogoče zamisliti uspeh k izboljšanju življenjskega kulturnega in tudi narodnega položaja.

Danes v svetu zapopadeno je načelo narodna enotnost, ne kot propagandna zamisel, marveč dejanska zamisel vseh rodoljubnih in človekoljubnih sil v svetu; kot najvišji in tudi najsvetejši zaklad za narodni obstoj, progres in napredek. Torej protifašistična enotnost ni zgolj enotnost popolne in za brezpogojno zmago nad fašizmom in njegovimi privrženci, ampak enotnost, ki daje najmočnejšo garancijo, da narodi in ljudstvo v splošnem doseže plemeniti cilje povojnega sveta.

Ta enotnost je vzkliła med življenjem, progresom in svobodom v borbi proti nazadnjaštvu, torturi in zločinstva v strani fašizma. Ona je vzkliła med narodi, bojujoči se za svoj narodni obstanek, narodno čast in za narodne pravičnosti. Oni, ki tega ne vidijo in hočejo na nepošten način preslepiti javno mnenje in napumpati ga, da je to propagandno delo vprid gotovi skupini, stranki ali pa narodu, hote ali ne hote, služijo z tem skupnemu sovražniku. In takih se ne manjka!

Poslušajo radio iz Berlina in uveličujejo iz fašističnih poročil posamezne stvari za preračunano svrhov, za razdor, sovraštvo in prepri. Ogovarajo posamezne ljudi, in tudi progresiven tisk. Na umeten način podpihujejo nezaupanje med ljudstvom s ozirom na nešteto stvari v tekoči vojni, na prvem mestu proti Sovjetski Uniji, Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi, ter proti progresivnim pokretom v splošnem. Kadar so pobiti vsi njihovi argumenti z resničnostjo tekočega časa in nujnosti za zedinjeno borbo proti sovražniku in dase jim do cela ne sname koprena iz ob-raza, tedaj jim je poslednji argu-

ment: "Louis Adamič, stika s komunisti! "Zveza Kanadskih Slovincov" "Edinost" itd., vse rata "komunistično"! Da so pa še nedoslednejši in zaprav reveži v tem oziru, tedaj se sklicujo na osebnosti, češ moral bi imeti naš voditelj "grunt"; premoženje, karo, lepo obleko; kravato itd., da bi mu lahko verjeli za njegovo poštenost.

Bratje in sestre! Naj nas ne preslepi dejstvo, da taki argumenti in prigovori neizvirajo iz poštenega namena. Če da, tedaj je do-tičnik na slepo zdrsnil po ledu podtaknjemu z strani onih katerih delo je razotkrito in jih ljudstvo preveč dobro pozna. To so preračunane ovire proti narodni eno-logiji, katere je glavno in prvot-neločene od splošne fašistične ide-tnosti; proti slogi in sporazumu, no delo proti narodnega sporazu-ma in sloge.

Preobširna bi bila razlaga o tem predmetu v potankosti. Toda tudi iz tega bomo spoznali nujno na-čelo pred nami v našem bodo-čem delovanju, da smo bolj pozo-rni napram škodljivcem in zava-jalcem v našem obsegu besede, ter da jih nemudoma razkrijemo v pravem pomenu.

NASA AKTIVNOTS DO DANES.

Do danes se je naša aktivnost vstila le okrog zbiranju dobrovol-nih prispevkov. Toda če je še kak-šno drugo delo poleg zbiranja pris-dergih nalog ki bodo vezane ne-pevkov? Mislim da je! Poleg vseh posredno s zbiranjem denernih prispevkov, prirejanjem zabav, koncertov in podobnih prireditelj, zlasti za pomoč našemu trpečemu narodu in stari domovini, potre-ben nam je obenem poduk. Za-to mislim da bodo naši odseki Zve-ze morali izkoristiti zimске večeri za podučna predavanja in razlaga tekočega časa, povojnih vprašanj itd., ter na ta način koordinirati splošno aktivnost in zanimanje za organizacijo. To bo delno pripomo-ček k povečevanju članstva in proširjevanje protifašistične zavesti nosti med drugimi narodnimi sku-pinami.

Zveza Kanadskih Slovincov mora postati družinska organizacija po vseh vprašanjih, ki se tičejo naše nove domovine, njenih nadog v tekoči vojni, ter obenem vred v narodom tudi po onih vprašanjih, ki naj bi nasledila pa zmagi nad sovražnikom.

Njeno načelno vprašanje je, da postanemo dobri in vzdani državljani naše nove domovine. V tem pravcu in obsegu, se mora tudi naša delo vsmerjevati. Pri tem pa kakor sem omenil, so stotera vprašanja in predmeti, o katerih je potrebno da smo poučeni, kot sestavni del kanadskega naroda. Ka-ko naj zamislimo naše državljanst-vo, če pa ne vemo nič povedati o ustavu naše domovine, sestavu federalne in provincionalne vlade; drugih zakonov in institucij v državnem obsegu.

Naše državljanstvo ne smemo izkoristiti za zunanje stvari, am-pak neposredno za interese nas sa-mih in naše nove domovine, kot sestavni del njenega naroda.

Zatem je naloga kakor sem že omenil, ustanoviti odseke Zveze v onih naselbinah, kjer še niso ustanovljeni. Povečati članstvo pri postojajočih odsekih in proširiti njihovo delovanje na širši in uspešnejši podlagi. Ta podlaga je da Zveza kot celota deluje po toč-kah svojih pravil, na polju brats-ke sloge in enotnosti z vsemi sku-pinami Slovincov, v borbi proti fa-šizmu; za pomoč našega trpečega naroda v stari domovini. Nikjer naj ne bo kakor koli vzrok proti takega sodelovanja z strani ene-ga ali pa druge odseke v naselbini. Odseki Zveze naj bodo dejanska vo-lja in pripravnost za graditi moč-ne postojanke, zedinjenih in slož-nih kanadskih Slovincov.

Tako zedinjeni bomo zmožni pomagati vse stvari vezane v teko-či vojni z našo novo domovino, ter tudi z stvarmi v narodnih in gmo-

tnih ozirih za naš narod v starem kraju. Obenem močne postojanke zedinjenih kanadskih Slovincov, bodo najmočnejša podpora Zdu-ženemu odboru ameriških južnih Slovanov, katerega bomo podpirali moralno in propagandno. Ravno tako SANS, kljub temu da so pra-vila Zveze naprednejša s ozirom na njegov program, kateri se je omejil priznati najbolj osnovno podlago našega trpečega naroda, Noradno Osvobodilno in Partiza-nsko armado, oziroma Osvobodi-lno Fronto v Sloveniji. Zatem se-veda omejil se je dati ono prizna-ve, katere dajajo Churchill, Roosevelt in cel svet Rdeči Armadi in Sovjetski Uniji, kot rešitelji-ki narodov in človeštva, fašistič-nega suženstva in zločinste. Ali ni nekaj čudnega pri voditeljih priznati "majhno" Slovansko dr-žavo, kot najmočnejšo oporo vseh zadevah Slovanov — Sovjet-SANS, ko niso našli za shodno sko Unijo! Ali niso res gorostasi in veliki? Kako naj potem bi dali priznanje Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi v starem kraju, katere je daleč zadaj po številu z narodom in armado Sovjetske Unije.

V tem oziru mi čestitamo slov-nemu pisatelju in rojaku Louis Adamiču, proti katerega "velika ni" izlivajo obtožbe z tem, da ga imenujejo "komunistom" in v zve-zati z "komunisti", ker daje pred-noto narodu in njegovi armadi. Toda mi obljublamo pomoč roja-ku Adamiču! Pomoč združenemu odboru ameriških južnih Slovanov, ter enako pomoč tudi SANS, le da apeliramo na njegovo vodstvo, da svoje delo proširi in ga posta-vi na podlagi narodnega grunta in njegovega interesa. Apeliramo z tem na vse svobodoljubce Sloven-ce in Slovenke v Združenih drža-vah, da neizostuje prirediti le hi-šno azbavo in poslati par dolarjev Združenemu Odboru ameriških južnih Slovanov, ter SANS — Potrebno je, da dosedaj vsi vstano-vljeni odbori delajo na organiza-ciji Zedinjenih ameriških Sloven-cev — organizaciji, ki bo podpi-rala vse potrebne stvari v tekoči vojni, posebno pa slogo in enot-nost med Slovenci, Hrvati in Srbi. Kajti edino na ta način bodo imeli največje oporo vodilni odbori po vprašanju tikajoč se narodnih pravic, njegovih meja in tudi gmo-tinji podpori narodov v Jguoslaviji. Zna se dogoditi, da zaradi neslo-ge in ne — enotnosti, ne bodo do-larji pomagali uresničiti onih te-ženj in pravic, za katere naš narod polaga neizmerne žrtve in življen-ja. Najbolj činkovita pomoč na-rodni težnjam in pravicam, ka-dar bo nad milijon ameriških in kanadskih Slovincov, Hrvatov in Srbov, glasno in enotno pri mirovni konferenci podpiralo narodne zahteve in narodno pravičnost. To je pa lahko stokrat večje važ-nosti, kakor pa deset milijonov dolarjev.

K sklepu drugi prijatelji bratje in sestre! Upam da se sem dotak-nil v grobih potezih vseh važnih vprašanj. Odbor za resolucije bo nedvoma ukrenil vse potrebno, da se esstavijo v duhu nujnosti naše-ga obdočega dela in tudi stališča Zveze Kanadskih Slovincov. Naj še enkrat poudarim pri sklepu, da bo delo prve konvencije Zveze ro-dilo dober sad, na ponos in inte-rese kanadskih Slovincov.

Z tem je izčrpano poročilo gla-vnega tajnika. Ker pa posebnega vprašanja, se diskusija po istem odloži za pozneje. Preide se na poročilo urednika Edinosti.

POROČILO UREDNIKA EDINOSTI

Dragi bratje in sestre:—

Dozvolite mi, da vas v ime-nu uredništva in Upravnitva Edi-nosti, iskreno pozdravim tako dele-gate, kakor tudi goste. Poleg tega moja želja je, da bo sad prve kon-ven-cije Zveze Kanadskih Slovincov rodil močno organizacijo složnih in zedinjenih kanadskih Slovincov;

ce; da kot narodna skupina ob tej priložnosti poudarimo našo voljo in vdanoost najplemenitejšim svr-ham in ciljem vseh svobodoljub-eh in rodoljubnih sil; da ne bomo odnehalo delovati za narodno eno-tnost — enotnost z kanadskimi Hr-vati in Srbi, ter kanadskim narodom; dokler ne bo premagala fašis-tična zverina; dokler ne bodo po-loženi fudamentalni temelji za de-mokracičen in svoboden svet po vojni.

V tem duhu borbe bomo gajili ljubezen do naše nove domovine, ter splošnih stvari; za gospodars-ki in kulturni napredek.

Slovinci, kot narodna skupina s redko izjemo odpadnikov in pro-dancev, smo na strani demokracije, progressa in svobode. Smo na strani bratske enotnosti z vsemi skupina-mi brez izjeme na narodnost, ver-sko ali pa politično pripadnost, ka-tere delujejo za popolno in brez-kompromisno zmago nad fašizmom ter pošteno in demokratično preu-reditev povojnega sveta. Najbolj očitni dokaz temu je, Narodna Osvobodilna in Partizanska armada, prvokrat v povesti našega naroda in do cela Balkana. To je neumrljivi vir naših prednikov, ki so vztrajno in neumorno delovali za narodno stvar, ter polagali največje zaupa-nje bratskih slogi in močni vzajem-nosti, za narodni in ekonomski ob-stanek Slovincov, Srbov in Hrvato-v v močni enoti z ostalimi slova-nskimi narodostmi. Navdahnjena z najsvetejšimi tradicijami našega naroda in ljubeznijo do svoje do-movine, svobode in enakopravnosti narodov Jugoslavije, Narodna Osvobodilna in Partizanska armada je ne le središče osvobodilne bor-be proti okupatorskih sil in do-mačih izdajalcem, ampak istočasno narodna opora za doseg narodnih teženj. Zato je po svojem obliku narodna armada, tesno vezana z onimi težnjami naših prednikov in narodnimi stvarmi neločenemi od splošnih nalog za popolno zma-ga in po zmagi za pošteno, demo-kračično preureditev Jugoslavije

O tem vprašanju bom nekoliko obširnejši v naslednjem odstavku. Bolj potrebno je spregovoriti neko-liko besed o svetovnem položaju in nato dognati v sklad nujne naloge da jih toliko bolj oživimo in pod-krepimo z našim bodočim delova-njem.

SVETOVNI POLOŽAJ

Danes v svetovnem obsegu se bje strašen boj. Nikdar prej člove-ški rod ni pričal tekemu boju, tudi ne zločinstvom v obsegu boja. Ne-štetokrat smo čitali iz povesti o ri-zanih vojnah n pokoljih, toda niti od daleč sedajnemu primeru. Tor-ture, zločinstva in teror, kar vpri-zarja fašizem nad miroljubnim pre-bivalstvom, vojnimi vjetniki, zla-sti Rdeče Armeji, presega vse me-je morala in človeškega dostojin-stva.

Vemo, da za vse to ni odgovo-ren drugi kakor fašizem in njegova kriminalna ideologija na prve me-stu; zatem pa one sile, ki so mu stale v opori in dajale podporo. Namen je bil podjarmiti svet, pod-vrči demokratične tekovine ljud-ster in narodno neodvisnost, svo-bodo in enakopravnost, volji tako-zvan "volji" in nadnaravni" ari-janski rasi. Kar pomeni zlasti za Slovanske narode, ne le strašne to-rture, zločinstva in teror, ampak popolnoma jih iztrebiti, vničiti nji-hovo kulturo in obstoj.

To se pa seveda ni zgodilo. Naj-večje zasluge grede Rdeči Armadi in narodom Sovjetske Unije. Na dva tisoč milj dolgi bojni črti, re-šavala se je usoda narodov in člo-veštva. Zato ni čudno ko so milio-ni ljudstva v svetu posebno pa v zaslužjeni Evropi, upirali svoj po-gled na vzhodno bojno črto in ji polagali največje zaupanje za reši-tev. Poleg tega je obenem osnova antifašistične enotnosti v svetu v splošnem.

Recimo da je Rdeča Armada in narodi Sovjetske Unije, klonila pred sovražnikom pri Moskvi, Le-ningradu in drugih mestih, napos-led pa pri Stalingradu, gotovo je da bi danes ne mogli govoriti o vidnih znakah zmage; ravno tako ne o pro-ti fašistični enotnosti v tako moč-nem obsegu, kakor ji pričamo da-nes.

Danes vsekakor vidimo kljub apizerskim, obstrukcionističnim in izolacijskih sil, koordiniran sporaz-um med Vel. Britanijo, Sovjetsko Unijo in Združenimi državami v oboroženem zavezništvu v borbi proti fašizmu. Ne manj važno pa, da se ta koordinacija sporazuma proširjuje na povojna vprašanja in naglašja potrebo za trajen mir, pri-ljstvo in dobre odnošaje z Sovje-tsko Unijo.

TEŽKE PREISKUSNJE ZA SVET

Torej omenil sem, da nas razve-seljajo ti vidni znaki naraščajoče protifašistične enotnosti in zmage nad sovražnikom. Sovražnikova moč hromi in je jela očitno pe-šati. Podirajo se stebri srmatne-ga fašističnega režima v Italiji; na-rodni revolt narašča in se jači po celi zaslužjeni Evropi, zlasti na Balkanu in Jugoslaviji. Potrešeni z močnimi udarci Rdeče Armade na vzhodni bojni štiti, zavezniško armado na pragu Balkana, ter že šesta razbita nacistična ofenziva po Narodni Osvobodilni in Partizanski armadi, salitetni priveski Bolagrija, Madžarska, Rumunija in Finska, so na vrsti po vzorcu Mu-solinija in njegove klike.

Kljub tem očitnim znakom razkrajanja fašistične moči, ne sme-mo se podati iluzijam, češ zmaga je zadobljena. Ne smemo pozabiti, da sile Munich niso izumrle. Pod no-vimi pogoji v svetovnem položaju, skušajo prikriti svoj obraz na oči-tne pregrehe storjene v narodnih in mednarodnih ozirih. Skušajo podaljšati vojno in z tem tudi po-množiti materijalne in ljudske žr-tve. So proti druge fronte v zapad-ni Evropi, katere je najkrajša pot k zmagi, kakor tudi podžigajo ne-zaupnost napram Sovjetski Uniji po zmagi nad fašizmom. Glavna skrb jim je kakor razvidno na po-vojne deleže in oblast po vojni, ka-kor pa založiti vse sile za pobiti fašizem čimprej.

Vse to nas pa opominja na tre-zno razsodnost, tako na svetovni položaj, zavezniški sporazum z So-vjetsko Unijo, Atlasko Povelje in številne izjave otiširih svobodščin-ah za povojni svet, da strnemo še bolj odločno naše moči v bratski enotnosti z vsemi svobodoljubci-mi in demokratičnimi silami, da se ne povrnejo pregrehe proti intere-som naroda in proti interesom me-dnarodnih odnošajev in prijateljs-tva. Da bo res po vojni svet počival na zdravi, svobodni in demokrat-čni podlagi, za progres, napredek in narodni obstoj.

TIPIČEN PRIMER JUGOSLO-VANSKE REAKCIJE

Že nad dve leti narodna osvobo-dilna in partizanska armada se bo-juje proti nemškega, italijanskega fašizma, ter njegovih privržencev. Oni enostavni hostarji, delavci kmeti in poštena inteligencija; zb-rani iz vseh krajev Slovenije, Hrva-ske in Srbije; gričev in planin, oborožili se na račun sovražnika in organizirali slavno armado za narodno osvobojenje inobsto-j. Zdaj pa kakor razvidno odpirajo pot zavezniški armadi in bodo na-josnovnejša opora splošni ofenzivi na Balkanu, proti fašističnih oku-patorjev in vničevalcev.

To pa ni vseh jugoslavenski za-mejni vladi, kakor tudi ne reakciji, ki paradira z Mihajlovičem in čet-niki, kljub temu da so bili očitni dokazi o izdajski vlogi in borbi proti narodno osvobodilni in parti-zanski armadi.

Modrijani hočejo prepričiti ja-vno mnenje, češ vzrok za razkol med Narodno Osvobodilno in parti-zansko armado, ter Mihajlovo-čem, so bila "taktična" vprašanja

osvobodilne borbe in drugi pa na-povedujejo "boljševizacijo" Jugo-slavije z narodno osvobodilno in partizansko armado.

Kakor eno tako tudi drugo ne-odgovarja resnici. Celu očitnost iz-raža zamejna jugoslovanska vlada ko kljub očitnim dejstvom nardo-nih teženj za osvobojenjem in enakopravnostjo, ni našla mesta sorazmerno za narodno predstavi-štvo Slovincov in Hrvatov v sesta-vu vlade od ene in druge strani pa že dve leti molči kakor grob o programu povojne Jugoslavije.

Narod v starem kraju polaga neizmerne žrtve na oltar narodnega osvobojenja, bratske enakoprav-nosti narodov nove, svobodne in de-mokračične Jugoslavije. To načelo borbe Slovincov, Hrvatov in Srbov, ne izvira edino le zadnja dva leta junaškega in neprimernege odpo-ra proti daleč močnejšega in bolj oboroženega sovražnika, ampak iz globoke narodne povesti. Delno je prišlo k tem načelom ob ustano-vitvi države Slovincov, Hrvatov in Srbov po prvi svetovni vojni. Toda vladajoča klika ena za drugom vse skozi, ne samo da ni storila ničesar v tem oziru, ampak celo zatirala demokratične svoboščine; narodno enakopravnost, ter tudi gospodars-ko. Notrajna neurednost v vseh za-dnjih 25 let, je obstajala očitna posledica spora in sovraštva, nardo-nega zapostavljanja, bede in siro-maštva.

Ta očitnost je privedla narod v skrajnem času, da je strmoglavil Cvetkovičev režim, dne 27. marca 1941, ter prvkrat po 25 - tih letih svobodno zaklical: "Živela Sovjet-ska Unija — Živelo zavezništvo s Vel. Britanijo in Združenimi dr-žavami".

Narod pa ni ostal le pri tem. Posegel je po orožju in stopil na postojanke v popolni zavesti svo-je narodne časti in narodovih te-ženj, da se enkrat res uresniči v bratski slogi in vzajemnosti Slova-nov, ter drugih demokratičnih na-rodov.

Torej notrajna neurednost po socijalnih, narodnih in gospodars-kih vprašanjih za bodočo Jugo-jo, je spor izmed Miha-zipIn-P jlovitca, kateri ima služiti za pre-mošče vladanja po vzorcu bivših režimov, ter Narodne Osvobodil-ne in Partizanske armade, katere je zaščitnica nove, svobodne in de-mokračične Jugoslavije.

Reakcija molči o notrajnih vprašanjih Jugoslavije. Negredo ji v slast za razlogo, kakor tudi ne za-mejni vladi. Odvratne obtožbe z katerimi se poslužuje proti Na-rodni Osvobodilni in Partizanski ar-madi, so namenjene prikriti resnič-nost in odvrtiti narod od njegovih interesov, ter mu naložiti ponovno breme narodnega, socijalnega in gospodarskega zapostavljanja.

Da se to ne zgodi in da ne go-mo sokrivci narodnega trpljenja, naša neposredna naloga je graditi ne-omajano slogo in enotnost Sloven-cev, Hrvatov in Srbov, kot treh bratskih narodov, ter podpirati Na-rodno Osvobodilno in Partizansko armado.

NASE DOMAČE RAZMERE

Kanadski Slovenci kot narodna skupina, ne moremo ločiti našega delovanja od splošnih interesov na-rana iz vseh krajev Slovenije, Hrva-ske in Srbije; gričev in planin, oborožili se na račun sovražnika in organizirali slavno armado za narodno osvobojenje inobsto-j. Zdaj pa kakor razvidno odpirajo pot zavezniški armadi in bodo na-josnovnejša opora splošni ofenzivi na Balkanu, proti fašističnih oku-patorjev in vničevalcev.

Po veličini smo državljani in ne bomo izkoristili državljanstvo le za tehnične potrebe, temveč z pol-no vrednostjo državljanskih pravic, ki nam jih daje nova domovina in njen demokratičen ustav.

Torej naša naloga je proširiti aktivnost po vseh vprašanjih za na-rodni, gospodarski in kulturni na-predek vred z onimi ustanovami in pokreti, ki dejansko delujejo v pravcu totalne vojne; za čimprejšno zmago nad sovražnikom, ter za na-rodni in gospodarski progres Ka-nade.

Nihče si ne želi onega kar je bilo

pred vojno. Tako tudi mi ne, kot sestavni del naroda. Iz popolne lju-bazni do svoje nove domovine in njenih interesov, moramo biti pri-pravni še za večno dajatev; večje podpiranje vojnih naporov; ter za-ložiti vse, da je naša armada dobro založena z vsemi potrebščinami na bojni črti.

Ponosni se čutimo vred z nardo-m kot celoto, da smo če tudi po prebivalsvu daleč za drugimi drža-vami z vojno produkcijo v ospred-ju, Ogromno število naših delavcev in delavk vpisleno je v vojni indu-striji, dosti jih je tudi v armadi. Vse to nas veseli in nas navdušu-je k pospešitvi proizvodnje; nabi-ranju vojnega posojila in raznih drugih potrebščin, ter moralno vz-bujati in delovati za slogo in eno-tnost.

V marsikaterih ozirih čutimo pri-zadete demokratične tekovine, pola-gamo pa veliko nado, da se bodo iz-boljšale po končani vojni. Kajti za sedaj je naša dolžnost založiti vse potrebno za stvar zmage nad so-vražnikom. Niti ena dajatev bi ne smela biti prevelika in preobčutna za stvar zmage. Kajti z tem ne le podpiramo vojne napore naše no-ve domovine, ampak istočasno bra-tje in sestre, rešitev našega trpeče-ga naroda.

ODLOČNA VLOGA EDI-NOSTI

Bratje in sestre! Misel sem za-enkrat omejit se na razlogo o Edi-nosti. Prepustiti jo vam, da vi izre-čete svojo sodbo o njeni vlogi od njenega rojstva, kakor tudi v bodo-če. Toda če bi ne omenil besedo dve,bi mogoče nastalo vprašanje, kaj za prav je vzrok.

Ena od največjih pridobitev v zadnjem letu splošnega napredka kakor organizacije, je prvi slovenski časopis kanadskih Slovincov — Edinost. Z tem smospopolnili ono praznino ki smo jo čutili vsa leta od naše priseljenosti v društvenih kulturnih in gospodarskih ozirih. Vstanovili si smo svoje ne le sez-nanjajoče sredstvo potom katerega doznavamo razne vesti, pogovar-kanje in posvetujemo se potom do-pisov o vseh nujnih nalogah teko-čega časa, ampak z tem smo spo-polnili si tudi društveno in nardo-no vodstvo.

Kakoršen koli pokret, narodno ali pa društveno gibanje brez tiska je gibanje brez glave, nejasno in tudi nerazumljivo. Torej v tem je važna vloga Edinosti v splošnem za kanadske Slovence, posebej pa v nujnih nalogah k pospešitvi brats-ke sloge in vzajemnosti.

Od svojega rojstva do danes ta-ko tudi v bodoče, Edinost bo od-ločno na strani vseh svobodoljub-eh in rodoljubnih sil za popolno in brezpogojno zmago nad fašiz-mom, ter na strani pravične in de-mokračične preureditve povojnega sveta. Poleg tega pa ne bo prepus-tila niti trenutka braniti narodne interese našega trpečega naroda, ter prožiti moralno in materijalno podporo za svobodno, Zedinjeno Slovenijo v bratski in demokrati-ski Jugoslaviji. Ona bo kakor dozdaj tudi v bodoče najodločnejše na stra-ni bratske enotnosti Slovincov, Hr-vatov in Srbov, za izdatnejšo pod-poro vojnih naporov naše nove do-kov. Kanade in njenih zavezni-kov. Ona bo odločno na strani brats-kih in prijateljskih odnošajev in sporazuma vseh Slovanov vključno z Sovjetsko Unijo, kot najtrdnjej-ša garancija za trajen mir, progres in narodni obstanek.

Nemislil da bi bila boljša pri-ložnost, kakor se tukaj na prvi Konvenciji. Zveze Kanadskih Slo-vincov, zahvaliti stoterim rojakom in rojakinjam širom Kanade, ki so pomagali in z vso požrtvovalnost-jo prispevali vprid Edinosti in nje-nemu napredku. Ravno tako četvi-ridnim naročnikom od pričetka do danes, ki so z svojo naročnino po-spešili njen obstoj in tudi delokrog Naj na tem mestu izrečem iskreno zahvalo: Louis Zdravje, John Popo-vič, L. Kusel, Matt Zaleč, F. Me-kis, Vera Marohnič, Ela Garbas, Nadaljevanje na 8 str.

NADALJEVANJE ZAPISNIKA KONVENCIJE

Frank Cimprič, J. Nagode, T. Jerše, M. Slak, R. Zupančič, I. Zupančič, Vera Suštar, M. Plut, T. Vidmar, J. Miketič, Ivana Kaučič, Mery Anzin, Frank Laurič, Jože Cesić, Joe Bernek, J. Simonič Stan-ko Mihelič, J. Cesar, J. Kump, J. Plut, Matt Ferderbar, Ježe Piškur, J. Vintar, Zoha Rogina itd., še štivilo drugih. Teh imena so spisana v seznamu pionerjev Edinosti.

OBČA DISKUSIJA

Po poročilo urednika Edinosti, ki je precej obširno in tikajoč se raznih vprašanj tako tekočega položaja v svetu, kakor tudi doma-čih vprašanj, ter našega bodočega delovanja, br. predsednik vpraša, če ima kdo kako vprašanje.

Sledi nekoliko vprašanj br. Matešiču, medtemi za pojasnitev delovanja in miselnosti SANS — A. Br. Matešič pojasni, da bomo obširnejše o tem vprašanju raspravljali, ko pridemo na točko predlogov in sklepov. Vzame se na znanje.

Br. Bajuk predlaga, da se poročila glavnega tajnika in urednika Edinosti sprejme in priobči v zapisniku konvencije. Podpira br. Jože Kobetič. Predlog enoglasno sprejet.

Br. Sserjak predlaga, da se zaključijo drugo zasedanje ob 6 uri zvečer in prične tretje drugega dne ob 9 uri zjutraj. To pa radi tega, da bodo posamezni odbori imeli nekoliko več časa za svoje deli; pregledavanje njih, sestav resolucij in pravil. Predlog podpira br. Cimprič, ter se enoglasno sprejme.

Ob tem času posetil je konvencijo glavni tajnik Zveze Kanadskih Hrvatov br. Edvard Jardaš. Br. predsednik s nagovorom pokliče br. Jardaša.

Br. Jardaš v kratkem toda pome-mbnih besedah pozdravi konvencijo in ji zaželi obilo uspeha. Bratje in sestre pravi Jardaš. Vi ste lahko ponosni z vašim dosedajnim uspehom. Pred leto dni, niste imeli ne organizacije, tudi ne svojega časopisa. Zdaj pa, vaša prva konvencija bilješi tako ogromen napredek, kot ga sorazmerno po številu naroda težko dobimo. In to je zares lep napredek.

Toda vi ne smete ostati le pri tem. Vi morate ravno zdaj mobilizirati kakor nikdar prej svoje narodne in delavske moči, ne le za najnujnejše in kulturne potrebe, ampak istočasno vse za zmago nad krvavim fašizmom. Najbolj pa bo vaša pomoč v tem oziru uspešna z močno organizacijo Zveze Kanadskih Slovencev, ter z večim pro-eno in drugo do najvišje stopnje. V duhu narodnega napredka in v duhu bratstva in sloge za popo-lno in brezpogojno zmago nad sovražnikom, ter v duhu svobode in enakopravnosti naših narodov, jaz vas pozdravljam v imenu glavnega odbora Z. K. H., ter rudenštva in upravnštva Novosti.

Nato se br. predsednik lepo za-hvali br. Jardašu v imenu konven-cije, ter obljubi, da bomo nadalje-vali naše delo v duhu načel brats-ti, Srbi in z vsemi drugimi narod-ke sloge in enotnosti z brati Hrva-nimi skupinami, za čimprejšno z-mago in osvoboditve naših zasluž-njenih narodov.

Preide se na poročil delegatov in splošno diskusijo na podlagi po-ročil glavnega tajnika in urednika Edinosti.

POROČILA DELEGATOV

Poročilo delegata iz Port Ar-thurja. Bratje in sestre! V imenu našega odbora izročam tople brats-ke pozdrave prvi konvenciji Zve-ze Kanadskih Slovencev, ter želim da bo njeno delo rodilo močno Zvezo združenih in složnih kana-dskih Slovencev. Odobravanje.

Odsek v Port Arthurju vstanov-ljen je v maju mesecu leta 1942 z 20 članov in eno članico. Do dan-es nekoliko naših članov izselilo se je v druge naselbine, tako da z članstvom nismo napredovali v za-dnjem letu. Skupno v Port Arthu-ru je okrog 70 odraslih oseb in 18 otrok. Štiri naši fanti so pri vojaki. Skupno v Port Arthurju je 10 slovenskih družin.

Odsek je do danes zbral za po-

moč Sovjetske Unije \$373.00. Sko-raji bi rekel da ni člana Zveze, ki ni posodil za vojno obveznico. Z eno besedo naša aktivnost je sploš-na in v raznih zadevah. Za kana-dski Rdeči križ smo zbrali vsoto \$300.00 in za tiskovni sklad Edi-nosti \$300.00. Pri tem pa niso v-štet posamezni darovalci. Za čla-narino smo poslali za leto 1942 \$45.00 in za leto 1943 pa \$40.80.

Naš predlog oknveciji je: Da se dosedajni glavni odbor Zveze dopolni in proširi, ter rnamesti glavnega tajnika na stalno delo v uradu Zveze. Članarina naj ostane tako kakor je. Tudi pravila so nam popolnoma všeč in nevidimo po-trebo izmenjave, razen dopolnitve glavnega odgora. Da se glavni od-bor poskrbi za naslove naših voja-kov in da se tem pošljejo primer-na božična darila. Obenem pa pri-pravi vse potrebno za pomoč naše-ga naroda v starem kraju.

Poročilo odseka iz Sudbury: De-legat br. Jože Smrke, pozdravi kon-vencijo v imenu odseka, ter ji za-želi obilo uspeha.

Na naši redni seji odseka, ki se vršila dne 15 avgusta, razmotriva-li in diskusirali smo o stvareh ki se izključno tičejo Zveze in kon-vencije. Naša priporočila konvenci-ji so naslednja: Ime Zveze naj os-tane, kakor je. Ravno tako točki v pravilih, 2, 3, 4, 5, 6, in 7. Za 8 točko predlagamo spremenitev in sicer, da ostane 10 odstotkov v bla-gajni od članarine, 75 odstotkov pa pošlje na glavno upravo.

Nadalje točke od 9 do 19—te, naj ostanejo v celosti. Točka 20 naj se spremeni, da se redna kon-vencija vrši vsako leto, mesto ka-kor je v tej otčki na vsaki dve leti. Pri točki 21, naj se vključi glav-nega blagajnika. Razen te spre-membe v pravilih, smo mislenja da ostanejo pravila neizpremenje-na. Zatem je naš predlog, da se gre v čim tesnejše stiske v sode-lovanju z ameriškim SANO—OM.

Naš odsek Naš odsek vstanov-ljen je proti kraju leta 1942, zate-m se le povečeval v tem letu in da-nes tšeje 40 članov in članic. Na-še delo v tem oziru je bilo razno kakor emnda tudi drugod. Smo podpirali Rdeči križ, Kanade, vo-jno posojilo, pomoč Sovjetski Uni-ji, končno pa naš list Edinost. Za vse to skupaj zbrali smo prav lepo vsoto denarja in smo pripravi-ti tudi nadaljevati to delo. Pripravi-ni smo tudi za pomoč našega trpe-čega naroda in stari domovini. In nedvomno da bo konvencija v tem oziru storila vse potrebno za ta-ko pomoč.

Poročilo delegata iz Timmins-a: Br. martin Bajuk, poroča da je od-sek v Timminsu vstanovljen z 23 člani lanskega leta takoj po vsta-novitveni konvenciji. Ker so pa po-neje nastale neljube razmere z stra-ni zavajalcev narodne sloge in eno-tnosti, odsek ni napredoval z čla-nstvom, pač pa ni zaostajal z dru-gimi prispevki za vse potrebno v tekoči vojni, kakor tudi za list Edinost.

V tem ozru se zahvaljujem Ti-mminsčanom, ki nas so vneto pod-pirali pri raznih prireditvah. Nji-hove simpatije so na naši strani, oziroma na strani našega narodne-ga napredka, ter na strani borbe proti fašizmu.

Dosedajne delo bo treba vsek-a kor povečati posebno z članstvom pri Zvezi, naposled pa organizira-ti mladino. Na mladini ostaja svet, pravimo skoraj vsi. Toda če nebo mladina organizirana in prepušče-na samemu sebi, se nam vse to la-hko grdo maščuje. Zato naš odsek priporoča, da se povsod kjer je priložnost vstanoviti mladinski od-sek in tudi krožki za naraščaj.

Posebnih priporočil nimamo za konvencijo, razen da ta podkrepi in proširi dosedajno delovanje Zve-ze v splošnem.

Delegatkinja Hargareta Slak, po-roča o ženskem krožku pletic. Me-smo in tudi danes delamo za našo armado. Nekoliko tucatov jopičev, nogavic, rokavic itd., smo že nare-dile in v tem oziru bomo tudi na-daljevale. Upamo, da se nam bodo pridružile naše rojakinje v bodoče, ko bo treba takih daril za naše bra-tje in sestre v stari domovini.

Zatem se zaključeno drugo za-

sedanje konvencije.

Z tem je zaključeno drugo zasa-danje konvencije.

Tretje zasedanje konvencije. Br. predsednik opre tretje za-sedanje ob 10 uri zjutraj. Navzoči vsi odborniki in delegati. Nadaljuje se poročila delegatov.

Delegat odseka iz Toronta, br. Ludvik Troha, pozdravi konvenci-jo v imenu odbora. Odsek v Toron-tu je vstanovljen dne 18 oktobra leta 1942 z osem članov, kateri se je pozneje povečal na 22 članov.

Od začetka naše delovanje je šlo vprid vojni naporom naše nove domovine Kanade in drugim hu-manitarnim svrham, kakor podpi-rati Rdeči križ, pomoč ošvetski Uniji itd. V ta namen skupno zbra-li smo okrog \$440.00 in \$70.00 za tiskovni sklad Edinosti.

Najbolj pomanjkljivi smo bili na polju prosvete in razvijui kulturnih vprašanj. V bodoče bo potrebno pospešiti naše delovanje v tem prevcu, ker edino na ta način bomo proširili protifašistično zavest v te-kočem času in omejili protinarod-ne elemente, ki ovirajo slogo in na-predek.

Priporočamo konvenciji zlasti po načelnem vprašanju njenih pravil, da delujemo za nezlomljivo slogo in enotnost Slovencev, Hrvatov in Srbov, kakor tudi opdpiramo aN-rodno Osvobodilno in Partizansko armado v starem kraju. Priporoča-mo da odseki Zve delujejo na for-miranju Združenih odbor kanads-kih Slovencev, Hrvatov, Srbov in drugih Slovanov.

Preide se na poročilo odseka iz Windsorja: Br. Jože Miketič, poroča o delovanju odseka v Windsorju. Odsek v Windsorju vstanovljen je v tem letu z 23 članov. Poleg tega VPZ. "Bled", ter pevsko društvo vstanovljeno je podporno društvo "Zvon". Lahko rečem da je naše delo skupno v marsikaterih ozirih in v tem vidimo največji napredek za vse. Ni vse akkor bi moralo biti vsaj za današnji čas, toda upamo da se bo z našo aktivnostjo tudi ta stran izboljšala; da bodo z nami pristopili tudi drugi v Zvezo, da pospešimo splošen narodni in kul-turni napredek.

V kampanji za naš list Edinost, smo prav dobro uspeli. Pomagali nam so tudi naši prijatelji iz De-troita, za kar smo jim tudi hvalež-ni.

Naša priporočila konvenciji so, da proširimo naše delovanje; pri-pravimo se za pomoč našemu narodu, ne le z par dola-riji, ampak organizirano, skupno in složno podpreti narodni osvobo-dilni pokret v starem kraju, da dejansko naš narod zadobi svo-bodo in narodne pravice.

Obenem pa da se list Edinost ako je le mogoče izda kot tednik, Vemo da so težkoče in tudi po-manjkljivost, toda vemo tudi to, da je to resničen list nas vseh. Sku-pno ga bomo izboljšali in tudi proširili. Ravno tako Zvezo in nje-ne odseke.

Z tem so izčrpana poročila de-legatov iz naselbin prisotnih na konvenciji. Odsoten je odsek Zveze iz Vankuverja zaradi velikih stroš-kov, toda v glavnem so njihova u-panja, da bo konvencija ukrenila vse potrebno tako za bodoče delo-vanje; sodelovanje z SANS-som, podpiranje Narodne Osvobodilne in Partizanske armade, ter zbiranju pomoči našemu trpečemu narodu.

Nato so prečitani pozdravi kon-venciji, od: Slavnega pisatelja L. Adamič, za kar je žel ogromno o-dobravanje. Nato pozdrav od G. Witkoviča; odseka Zveze iz Port Arthurja, Vse-slovenskega odbora iz Moskve, ter navzoči je glavni taj-nik Zveze Kanadskih Srbov, Mak-sim Bijelič, kateri je v imenu gla-vnega odbora in uredništva Srbske-ga Glasnika, pozdravil konvencijo in ji zaželel obilo uspeha. V bratski slogi rhatje in sestre, mi bomo ko-rakali pod praporom zmage nad krvavim fašizmom, za svobodo, pravico in narodno enkopravnost naših narodov v starem kraju, tu-kaj pa za interese naše nove domo-vine, zaključil je bratski predstavn-ik kanadskih Srbov.

Preide se na splošno diskusijo v glavnem po sledečih vprašanjih:

Za podpiranje naše nove domo-vine Kanade, njenih zaveznikov; narodne Osvobodilne in Partizan-ske armade; povečanju članstva Zveze, ustanoviti odseke Zveze v onih naselbinah, kjer še niso vs-tanovljeni; za nezlomljivo slogo in enotnost kanadskih Slovencev, Hr-vatov, Srbov, ter drugih Slovanov v borbi proti fašizmu; podpiranju progresivnih pokretov in ustanov v Kanadi, za izboljšanje življenjskega in gospodarskega položaja; tesnej-še sodelovanje z SANS-OM; Zdu-ženim odborom ameriških južnih Slovanov v moralnem in propa-gandnem smislu.

Z tem je zaključeno tretje zasa-danje Konvencije, ter zakazano četr-to ob drugi uri popoldne.

Četrto zasedanje Konvencije. Br. predsednik odpre zborovanje ob 2 30 popoldne. Navzoči vsi odborniki in delegati. Po kratki di-skusiji na podlagi poročil delega-tov in poročil glavnega tajnika in urednika Edinosti, preide se na glavno resolviujo konvencije.

POROČILA RAZNIH ODBOROV

Poročilo nadzornega odbora. Nadzorni odbor poroča najprej, da je pregledal blagajniško knjigo Edinosti, ter našel poslovanje in gospodarstv njene imovine v naj-lepšem redu.

Edinost ima danes okrog 900 naročnikov, ter se tiksa trikrat me-sečno okrog 1000 izvodov. Njena imovina, katere je vsekakor zade-va lista, to je Upravištva in Ured-ništva, je pod dobrim nadzorom intudi sigurnostjo za njen obstoj.

Imovina Zveze Kanadskih Slo-vencev znaša izključno od člana-rine od prečetka vključno do 31. julaja in deloma tudi za avgust \$349.69c. Odseki az članarino so poslali kot sledi: Toronto, \$44.25, Windsor, \$73.94, Port Arthur, \$86.10, Timmins, \$29.45, Gerald-ter \$8.80, Sudbury, \$66.25, Vanku-ver \$40.90. Skupaj znaša \$349. 69.

Izdatki do danes znašajo okrog \$115.00, katere je založilo uprav-ništvo Edinosti v pričetku za tiska-nje pravil, uradnih listin, poštni stroški itd. Upravištvo Edinosti, polaga te izdatke vprid vZevi v pripombo, da kadar bo Zveza bolj močna z denarnim skladom, da se takrat povrne Edinosti.

Poročilo nadzornega odbora se enoglasno sprejme. Nato sledi po-ročilo odbora za pravila. Odbor za pravila poroča, da ne vidi potrebno izmenjave dosedajnih pravil razen v točki 20, 21 in 23, to je z nado-polnitvijo glavnega odbora na 13 članov, ter da se konvencija vrši mesto savki dve leti, vsako leto enkrat, v avgustu mescu. Datum in mesto kjer se vrši konvencija naj odloči glavni odbor na svoji pol-le-tni seji, kakor je določeno po pra-vilih. aRzen etga priporoča da se pravila sprejmejo neizpremenjeno.

Poročilo odbora za pravila se sprejme enoglasno. Sledi poročilo odbora za resolucije in pozdrave.

Odnob za resolucije in pozdrave poroča, da je glavna resolucija pre-gledene po tem oboru, bila že na diskusiji ter tudi sprejeta. Toda tu-kaj so pozdravi, katere je odbor predvidel za potrebno poslati iz konvencije. Pozdrav Narodni Os-vobodilni in Partizanski armadi, njenemu vodstvu v Sloveniji, Hr-vatski in Srbiji. Posebej Osvobo-dilni Fronti v Sloveniji. Premijerju in maršalu Stalinu, Rdeči Armadi in narodom Sovjetske Unije. Pre-mijerju Churchill, Rooseveltu, premijerju iKngue, ter zavezniki in kanadski armadi in njenim vodi-teljev zdaj na evropskih tleh. Poz-drav slavnemu pisatelju L. Adami-ču in odboru ameriških južnih Slo-vanov, Etbinu Kristanu, ter SANS, Zvezam Kanadskih Hrvatov in Sr-bov, ter končno našim vojakom v kanadski armadi, zlasti Johny Ko-smrl, kot predstavniku slovenske mladine.

Zatem čita se resolucijo o brats-ki enotnosti, kanadskih Slovencev, Hrvatov in rSbov. Poslanica Slo-venem in Slovenkam v angleškem in slovenskem jeziku, kar je priob-čeno v zapisniku na drugem mestu.

Ker ni ugovora proti in tudi po-sebnega vprašanja, predlagano je, da se poročilo odbora za resolucije

in pozdrave sprejme. Predlog eno-glasno sprejet.

Preide se na volitev bodočega glavnega odbora. V glavni odbor so izvoljeni po večini glasov sle-deči:

G. predsednik, Jože Miketič

Prvi podpredsednik, Mett Plut

drugi podpred. Margareta Slak

Gl. tajnik, Ludvik Troha.

Gl. blagajnik, R. Maurin.

Gl. Organizator, Martin Bajuk.

Predsednik nadzornog odbora Jože Smrke, člana; T. Cimprič in J. Sheryak.

Predsednik prosvetnega odbora, Frank Sodec, člana: Louis Zdravje in Edvard Troha.

Glede predstavnika mladine, do-ločeno je da glavni odbor imenuje za to mesto, kakor hitro uvidi zmo-žno nadomestitev mladinskega predstavnika.

Zatem se preide k raspravi plače glavnega tajnika. Po daljši ras-pravi kako in na kateri način pla-čati glavnega tajnika, se pride do zaključka, da bi odseki prispevali čez leto ne manj od \$50.00 v orga-nizacijski sklad.

Predlog podprt in enoglasno sprejet. Za plačo glavnega tajnika je določeno \$25.00 na teden. Med-tem ker je bila določena plača ure-dniku Edinosti po vstanovitveni konvenciji lanskega leta \$23.00 na teden, je predvideno da nezado-stuje kljub temu da se je uredniš-tvo držalo tega sklepa, obenem pa pripravno sprejeti konvenčni sklep za plačo, kot pravomočen v tem oziru. Tako je določena plača ure-dniku Edinosti \$25.00 brez odbit-ka za davke, kakor tudi glavnega tajnika Zveze.

Br. Matešič o plači pojasnjuje, da ne igra vloge pri človeku, kateri je pripravljen delati za narodno in obče stvar. Le zvestoba tem na-čelom, poštenost in volja, so last-nosti v tem delu. Oni pa ki izko-riščajo svoj položaj le za plačo, niso navdahnjeni z istimi, zato ker jih njihova osebnost moti pri delu, kakor tudi plača.

Z tem je izčrpano peto zasedanje in zaključeno da se nadaljuje šesto drugega dne ob 9 uri zjutraj.

ZAKLJUČNO ZASEDANJE

Br. glavni predsednik Jože Mi-ketič odpre šesto in zaključno za-sedanje ob 9-30 zjutraj. Navzoči vsi tako odborniki, kakor tudi de-legati.

Preide se k raznim priporočilom in predlogom. oTda ker je v nav-zočnosti br. Radovan Dimovič, pre-dnedavnim prispeli očividce razmer in osvobodilne borbe v Jugoslavi-ji, ga zaprosi predsednik da nam na kratko oriše svoje doživljaje v Jugoslaviji in tudi potem po kon-cetracijskih taboriščih v Norveški, ter beg čez Švedsko v Vel. Brita-nijo.

Br. Dimovič pripoveduje o tež-kih razmerah borbe v Jugoslaviji, dobavi orožja itd. Narod nas je vsepovsod podpiral, kakor tudi me-ne pri begu iz koncetracijskih ta-boiršč, če tudi se nismo razumeli po besedi, smo pa po udhu svobode in mrznje proti fašizmu.

Gredo zasluge tako za predajo mene nemškemu gestapu z s^{vo}mi Nedčevih in Mihajlovičevih čet-nikov, kakor tudi za sto in sto ubi-tih rodoljubnih bojnikov z nji-hove strani.

Z slovenskimi bojnikov smo i-meli vedno dobre vezi, preko ku-riirjev pravi Dimovič. Vedeli smo za njihove uspehe v borbi, oni pa za naše. Ponosni smo bili z brati Slovenci, tako Srbi, kakor tudi Hr-vati. Unam da bo naš ponos toliko bolj proširjen in združen po tej vojni v bratski in svobodni Jugo-slaviji.

I Iz Norveške uspelo mi je uiti le potem, ko sem v dogovoru z svo-jim tovarišem sklenil ubiti stražni-ka. Tako se je tudi zgodilo toda z večjim naporom. Ta me je dvakrat iz samokresa ranil, predno je iz-dihnil svojo zločinsko dušo. Toda uspel sem storiti svoj načrt in tako priti v Švedsko, kjer sem bil dobro sprejet ne po jugoslovanskem pred-stavnitvo, ki je hotelo me preda-

ti nazaj v roke nemškim gestapov-cem, ampak po Švedski oblasti in Britanskem poslanstvu, se mi je po-srečilo priti v Vel. Britanijo, zate-m pa v Kanado. Tukaj pa kakor ste sami svedeli zato ker pripovedujem resnico o vlogi Mihajloviča, zamej-ne vlade in njenega predstavništva, izvedli so napad na mene elementi, ki nimajo prav nič sorodnega s ro-doljubnimi Srbi, Hrvati in Sloven-ci, ampak z elementi tipičnih čet-nikov, ki sodelujejo s sovražnikom proti narodnega osvobodjenja in pravice, zaključil je br. Dimovič.

Br. predsednik se je lepo zahva-Dimoviču za njegov govor. Na-to je sprejeto nekoliko predlogov. Predlog, da glavni odbor preskr-bi vse potrebno za uradni žig Zve-ze, kakor tudi odsekov, ter znamke za članarino. Predlog enoglasno sprejet.

Predlog, da je še zmiraj pred-stavnik slovenske mladine Jonhwy Koršml, zdaj na drugo stranu oce-na. Da se o tem sklepu piše njemu osebno, da je častno mesto predsta-vnika mladine v glavnem odboru Zveze v njegovi osebi. Predlog enoglasno sprejet s odobravanjem navzočih.

Zaključni govor br. Matešiča. Br. Matešič pravi: Bratje in sestre z tem kakor je razvidno smo iz-črpali do kraja dnevni red. Omeni-li smo na tej konvenciji mnogoka-tere stvari, sklenili dobre sklepe in izdelali dobre načrte za bodoče delovanje po naselbinah in pri Zvezi v splošnem. Glavna naloga pred nami je, da ti sklepi in načrti ne ostanejo na papirju, ampak po-stanje živo dejstvo v naših srcih, volji in zavesti; da se smo zbrali v predvečerju velikih dogodkov in v ospreju velikih ciljev. Vse to moramo oživljati in razvijati z na-šim delom, besedo in tudi dejan-jem.

Kolikor nam je potrebna Zveza, tako je potreben list Edinost. O važnosti enega in drugega prepri-čali smo se v zadnjem letu, to nas pa zdaj ob tem času toliko bolj navdušuje k pospešitvi in prošir-itvi njihovega obsega in delokroga vprid velikih ciljev pred narodi in človeštvom.

Zato s ponosom na vse to, de-lujmo vneto in bistro! Naj nas ne zmoti kakoršen koli izmišljeni pri-govor z strani škodljivcev in za-nikrncežev tekočega časa, ki stoje ob strani in celo potoki ljudske krvi, jih ne predramijo k spozna-nju narodovih teženj. Delujmo na polju bratske sloge in enotnosti! Delujmo s vneto voljo z vsem po-trebnim za zmago nad sovražni-kom! Delujmo za interese nas sa-mih, naroda in človeštva! Delujmo še za enkrat večjo Zvezo Kanadskih Slovencev! Delujmo in pripravimo vse potrebno da v pričetku leta 1944 izide tednik! Delujmo z vsem za moralno in materialno pomoč našega trpečega naroda, njegovo armado, vodstvo itd. Delujmo kot resnični potomci slovenskega na-roda, za narodni obstoj, kulturni in

Nato br. Jože Smrke v imenu onKvecije se azhvali bivšemu glavnemu odboru, gl. tajniku, ter ju-goslovanskemu partizanu Dimovi-

č, za njegov prijateljski obisk in govor. Odobravanja od vsih!

Br. Martin Bayuk pravi: Kot glavni organizator Zveze, zahvalju-jem se delegatom ki so mi pove-rili to mesto, katero bom v popolni zavesti svoje dolžnosti vršil to ple-menito nalogo za napredek naše Zveze in napredek občin stvari v borbi proti fašizmu.

Nato je sprejeta protestna re-solucija proti napada na Radovana Dimoviča v Torontu.

Br. predsednik zaključil z nago-vorom prvo Konvecijo Zveze Kanadskih Slovencev, da bo bodoča konvencija res pričala našim skle-pom in načrtom z popolnim uspe-hom!

Zapisnikarja konvencija, br. Lu-dvik Troha in Louis Zdravje.

ODGOVOR NA POZIV

IZ 2 strani

le predvojne razmere in obžalova-nja vredno je, da verjamejo takim obrekovanjem tudi drugače modri ljudje.

Sicer pa bo seveda o "pozivu" razpravljaj in sklepaj SANS na seji, čim razmere dopuste, da se skliče.

Podpisani je večkrat omenil, da spoštuje vsako pošteno prepričanje. Toda tukaj ne gre za različna prepričanja, temveč za dejstva, ki se ne dajo zasukati. Tudi SANS-u se ne more očitati, da je kdaj žalil kakšno prepričanje, ampak pri svo-jem delu, ki je posvečeno zunanji in notranji osvoboditvi Slovencev, ne more in ne sme prezirati dejs-tev, ki na eni strani služijo osvo-boditvi, na drugi pa jo ovirajo. Pomagati mora tistim, ki se zanjo resnično bojujejo in so to doka-zali s svojo srčno krvjo.

Edvin Kristan,
predsednik SNAS-a.

Pozor Timmins Schumacher in South Porcupine

Tukajšni Slovenci, Hrvati in Sr-bi sklicujejo javni shod v nedeljo dne 10 oktobra ki se bo vršil v Hrvatskem Narodnem Domu v Schumacherju ob 1-30 popoldne.

Na shodu bo govoril pred neda-vnim sem prispeli boritelj v Naro-dni Osvobodilni in Partizanski ar-madi Jugoslavije, Radovan Dimo-vič. Poleg etga govorili bodo drugi predstavniki tukajšnih organizacij, kakor tudi Bogoljub Stevanov, U-pravnik Srpskog Glasnika.

Kakor po drugih naselbinah naš narod je prijazno sprejel Dimoviča in iz njegovega govora doznal do cela resnico v starem kraju, tako bo nedvomno tudi v tukajšni oko-llici se izkazal tega dne naprem resnim stvarjem našega trpečega na-roda v starem kraju. Dimovič je živa priča bojev in idajalske vloge narodnih izdajalcev v Jugoslaviji.

Zato uljudno vabimo Slovence, Hrvate in Srbe iz tukajšne okolice, Timmins-Schumacherja in South Porcupine, da se vdeležijo javnega shoda. Pridite v obilnem številu.

V imenu odbora, Jeo Fak

KUPON ZA SPREMEMBO NASLOVA:

Naročnik, kadar se preselite in spremenite svoj naslov, ali vam je pa potekla naročnina, izrežite in spopolnite spodnji kupon:

Ime:

Ulica, hš. št. ali poštni predal

Mesto:Prov. Drž.....

NOVI NASLOV:

Ime in imek:

Ulica, hš. št. ali poštni predal

Mesto:Prov. Drž.....

Pošljite z spremembo naslova ali pa ponovite naroč.

EDINOST